

Trần Xuân An

Độc lập thật, khát vọng!

tập thơ

đã được công bố trên Facebook &
các diễn mạng toàn cầu của tác giả
từ tháng 11-2016 đến 06-2017

Trần Xuân An

**Độc lập thật,
khát vọng!**
tập thơ

Chân dung tác giả Trần Xuân An

Tập thơ thứ mười bảy
(trong 38 đầu sách và 01 sưu tập sử liệu)
của
Trần Xuân An

TẬP THƠ NÀY GỒM 88 BÀI THƠ,
TRẦN XUÂN AN LẦN LƯỢT VIẾT VÀ CÔNG BỐ
TRÊN FACEBOOK
ĐÚNG THEO NGÀY GIỜ GHI DƯỚI MỖI BÀI

TỰ TẬP HỢP LẠI THÀNH TẬP,
(GỒM 8 TẬP VI TÍNH "WORD"),
NGÀY 12-06-2017 (HB17)
CÔNG BỐ TRÊN
FACEBOOK.COM/TRANXUANAN.WRITER,
WWW.TRANXUANAN-WRITER.NET ,
WWW.TRANXUANAN-POET.NET ,
TXAWRITER.WORDPRESS.COM

**TẠO THÀNH TẬP PDF NGÀY 21-06-2017
& ĐÃ CÔNG BỐ TRÊN MẠNG TOÀN CẦU**

**TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN TỪNG CHỮ,
TỪNG Ý TƯỞNG CỦA MÌNH**

Ngày tạo tập PDF
cỡ sách 14,4cm x 20,5cm này:
26-06-2017 (2017),
CŨNG CÔNG BỐ TRÊN MẠNG TOÀN CẦU

Bài 1

ĐÊM NAY, TRĂNG MỘNG NHẤT

1

chín và tươi nhất, rất duyên
sáng ngời mê hoặc, dù thiêng vơi rồi
cũng thân cát bụi đó thôi
nhưng nơi em, ắm; trăng vơi vơi trăng

nơi em, thiêng áo thiêng khăn
trăng trời xa, trăng cố gần vạn nơi
tình riêng, riêng mới tuyệt vơi
trăng thiên nhiên chỉ ngắm người yêu nhau

không đâu! trăng riêng niềm đau
mãi quanh trái đất, chạm vào, vỡ tan
tình trăng riêng vẫn mệnh mang
trăng, tình mộng? Nơi em, chẵn chiếu nồng

2

nốt ruồi em: trăng của chồng
đêm nay thơm quả trăng hồng xinh tươi
chàng ngậm trái đất, mặt trời
thu vũ trụ vào đôi môi tình bền

tuổi nào, trăng – nốt ruồi đen
trên da thịt lụa, như nền mây non
tuổi nào, trăng – nốt ruồi son
môi mơn man mãi không mòn của em

vợ chồng, nắng tắt cho đêm
nốt ruồi trăng sáng, nhân thêm tỉ lần
mùa đông, môi ướt lập xuân
cũng nhân lên với vô vàn chứ sao!

3

hai người ngẩng ngấm trời cao
thương trăng, trái đất, được bao dấp gần!
thật ra, quăng cách bị nhân
thu nhỏ lại, như người trần, ôm nhau

trăng lòng Hằng mãi xưa sau
khắc đa và Cuội, cũng màu trần gian
Cuội đứng đây, cúi môi chàng
Hằng kề bên, nốt tròn trăng ngược bóng

hạ nguyên hiếm, nghĩ mệnh mông
chỉ nốt ruồi hoá trăng hồng kề môi!
áp vào nhau vẫn hai thôi
vẫn còn khí quyển giữa đôi vợ chồng.

13:17 - 15:28, 16-11-2016

(rằm hạ nguyên, tháng 10 Bính Thân HB16)

Bài 2

**THƠ TRÊN ĐƯỜNG PHỐ
NGUYỄN PHI KHANH**

nhà giáo ấy làm thơ tỏ tình
quen bằng chữ thánh hiền ngàn năm nô lệ
thốt lời trái tim bằng thẳm sâu tiếng mẹ
hàn sĩ vượt lên giai tầng, rót vào tim công nương

để cưới được cô gái học trò quyền quý mình thương
chàng dám đưa đầu ra trước đao gông lễ lí
chấp nhận cuộc cày, rồi cam đành hư vinh tiến sĩ
trái tim thách thức mọi lề luật bất công?

có điều, phải chăng bởi tình vợ chồng
chàng theo nhạc phụ, bắt trung triều cũ?
đánh giặc ngoại xâm, lại đầu hàng, cúi rử
có phải như thời là thầy giáo say đắm học trò?

ông chỉ còn được ghi ơn trong sử sách: nhà thơ
mọi phẩm giá, gió yêu đương lừa lấm bụi
đưa con trai anh hùng về sau, không vui buồn tủi
nếu cha không dặn dò con khôi phục nước non

sử không ghi, tay chịu trời nhưng lòng vẫn son
nghe đâu, bị giải qua Tàu, nhưng không chết rục
được thả về, ẩn cư, thẳm lặng dạy con bất phục
khuyên tim mình chủ, gọi dân quét sạch ngoại xâm?

nồng cháy yêu đương nhưng còn sáng tâm
thách thức tất, và lạ lùng thay, cả nghĩa khí
nhưng còn bền như nước là lòng kẻ sĩ
mãi là cha, là thầy giáo của Nguyễn Trãi rạng ngời?

thuở tôi dạy học, có chuyện tình ông trong giáo án tôi
gần bốn mươi năm, soi gương lại
sách tôi viết, ước ông và Nguyễn Trãi chỉ ra vụng dại
chắc là không! Và cũng mừng, không vấp lỗi ông xưa

thời đại ông bão táp, gió mưa, nòi cỏ – dòng vua
thời tôi sống cũng bão táp, gió mưa,
nhưng hình như hùng nấng
sợ lòng ai cay đắng
chỉ mừng mình không vấp lỗi ông xưa.

07:20 - 09:01, 18-11-2016 (HB16)
Nhân Ngày Nhà giáo, 20-11

Bài 3

NGÀY NHÀ GIÁO

nguyên đán, ơn ghi, truyền sáng chữ
đoan dương, công khắc, dạy nên người
Hiến chương Nhà giáo, đâu dân chủ
hoa dập *Nhân quyền* bao bó tươi!

sáng sớm 20 & 21-11-2016

Bài 4

THƠ TẶNG BẠN HỌC BÁN THÂN BẤT TOẠI

hình tượng đất nước sau chiến tranh
nửa mạnh lên, nửa bỗng dưng bại liệt
bi kịch là thương yêu cả đôi bên, tha thiết
bên nào cũng máu thịt của mình!

08:01 - 08:44, 22-11-2016 HB16

Bài 5

HỎI CẦU Ý HỆ

có người bị đẩy ra, qua cầu
ông lên bờ vô, tên độc bản
bốn đất nước giống Hiền Lương hận
những xác Vũ Anh Khanh vùi đâu?

"*Tha La xóm đạo*" dù khác nhau
thương Vũ Anh Khanh và Bến Hải
gió trách chi cờ bay phải, trái
chỉ hồn dân tộc liền xưa sau.

15:12 - 17:08, 22-11-2016 HB16

"*Tha La xóm đạo*" là bài thơ dài hơn 90 câu (khoảng 92 hoặc 97 câu?), có nhiều dị bản. Chung quy, nội dung là phản ánh và vận động giáo dân Thiên Chúa giáo tại Tha La, thuộc tỉnh Tây Ninh, gác lại tôn giáo, tham gia kháng chiến chống Pháp tái xâm lược sau Cách mạng Tháng Tám.

Theo "*Từ điển văn học*", bộ mới, Nxb. Thế Giới, 2004 (mục từ do Nguyễn Q. Thắng viết, tr. 2017 - 2018): Quê quán Vũ Anh Khanh (1926-1956) là Phan Thiết. Trước 1949, ông viết sách, làm báo có khuynh hướng yêu nước, chống Pháp ở Sài Gòn. 1950, lên chiến khu. 1954, tập kết ra Bắc. 1956, chết tại Quảng Trị.

Theo *Wikipedia* (từ nhiều nguồn thông tin): Ông chết khi vượt sông tuyến Bến Hải vào Nam, do bộ đội biên phòng Miền Bắc bắn tên tẩm thuốc độc.

Bài 6
GIÓ VÀ CỜ

--- viết thêm về tác giả bài thơ
"Tha La xóm đạo" ---

bất ổn nhất trên đời là gió
gió trách chi cờ chẳng một chiều
biết bao lần gió bùng thành bão
bão xoáy cuồng, cột sắt cũng xiêu

cờ là cờ, nhưng cờ là vải
vải vốn mềm, che giữ con người
gió tự thị, khi hiền lúc dữ
gió bắn tên, vải ướt máu tươi.

06:15 - 09:35, 23-11-2016 HB16

Bài 7

MÁU TRẦM, MẢNH BOM

khi không lòng cứ nhớ hoài
nơi xa quá, đâu chỉ vài mươi năm
thời gian rã mục âm thầm
như cây dó rụi, kết trầm, xuôi sông

tưởng rêu, vớt đọt nắng hong
gió làm rụng dác còn rỗng lũa thơm
hoá ra lồi lõm mảnh bom
khắc rưng gieo chữ, chạm hom sắn đôi

mười mấy ngàn ngày, xa xôi
dòng sông kí ức còn trôi lữ chiều
trầm hay bom cũng nhẹ phiêu
hương đều ngát, gỗ đều kêu trong lòng.

17:34 - 23:02, 24-12-2016 HB16

Bài 8

THỜI TRANG VÀ VĨNH HẰNG

thời trang váy, áo thun, quần ngắn
đường vắng thưa nón lá, áo dài
nhưng xuân mãi mai đào lộc biếc
tình ca dao ngân mọi tương lai

kiếm cung đã thay bằng tăng pháo
thư chim xanh thành tin nhắn nhanh
nhưng loài người mãi hôn thắm đoá
vẫn có hoa tham hận, ghét ganh

vấn minh, dù sao, tim nguyên mã (*):
gừng muối, trầu cau – duyên gối chẵn
thời thượng, cổ trang, y cười khóc
hình tượng nàng, xuân mãi thơ văn.

chiều - 20:55, 27-11-2016

(*) Mã văn hoá.

Bài 9

VĨNH BIỆT FIDEL CASTRO

ông dũng cảm thăm Quảng Trị máu tràn đất cát
nơi đạn đỏ đạn vàng nổ tan xương thịt ruộng rừng
Fidel, nhà cách mạng, sao lại ngồi ngai vua trọn kiếp
nên đồng bào tôi tang thương vẫn cứ mãi lưng chừng

khi đã quá già, bệnh trầm kha,
ông mới chịu rời ngai quốc chúa
nhưng lại truyền ngôi cho người ruột thịt, em trai
Cu Ba cũng như Bắc Hàn, cách mạng ngược về trung cổ
có công chống thực dân để quốc ư? Còn ông là ai?

Cu Ba vĩnh biệt ông bằng tiếng khóc giả dối
ước chi ông dân chủ nghìn lần hơn
những nước ông căm thù
nhân loại mãi còn chẳng bối rối
ông độc tài, vì sợ quy luật, sợ nhân dân ư?

tôi kính trọng những ai chống ngoại xâm màu kia sắc nọ
chống độc tài và chấp nhận đổi lập, phân minh
giây phút cuối đời, hẳn ông hiểu ra chuyên chế
vì sai quy luật, sợ nhân dân, sợ cả hành tinh

giá như ông chống thực dân, đế quốc, bóc lột
và chống cả độc tài của chính mình!
ông chỉ lật đổ được độc tài, rồi lại độc tài,
tôi hiểu ông cũng bết tắc
tự say mê bản thân, còn nhân dân,
ông không tin và ông khinh.

07:21 - 08:40, 29-11-2016

Bài 10

CHE GUEVARA & FIDEL CASTRO

có vài lãnh tụ chẳng công lao gì lắm
nhưng nổi tiếng nhờ phong cách tài tử, chiến binh
còn bao ông vua, tổng đỏ, tổng xanh xa hoa,
tự cho sống thật...
chuyện áo quần thôi, nghĩ cũng giật mình!

tối 29-11-2016

Bài 11

HUẾ VÀ CHE GUEVARA

Huế có những trái tim chàng và nàng sinh viên đỏ rực
không phải từ lửa phương Bắc Tổ quốc, quê nhà
họ nghĩ rằng đồng đời mình là từ Che châu Mỹ
và thật tâm không thích đỏ Nga, đỏ Hoa

chàng và nàng bị cuốn hút bởi Che tài tử
bác sĩ trẻ đội bê rê với mái tóc bành bồng
người nước này chiến đấu cho nước kia, lãng mạn
chức quyền cao cũng bỏ đi, tìm nơi thấp nữa đuốc hồng

giả dụ Che cũng ngồi trên đỉnh cao như Fidel tay sắt
hắn chàng và nàng sinh viên xứ Huế chỉ ngó trời
nhưng cái chết của lãnh tụ Che y như tiểu thuyết
khiến họ thành cộng sản, đầu bị kịch trọn đời

có lẽ họ yêu quý Che như cú đấm lịch sử
để chế độ tư hữu bất công, bóc lột phản tỉnh, sửa sai
có lẽ họ yêu quý Che vì hình như Che thấm hiểu
chủ nghĩa Marx chỉ là súng gươm,
không phải chiếc bay xây cất tương lai

đại học Huế thời nào cũng sản sinh ra
nhiều chàng và nàng lãng mạn
lãng mạn đỏ như Che, đỏ nghệ sĩ như Che
họ lãng mạn đến sẵn sàng đổ máu
đốt nhà ra đi không hẹn ngày về!

Huế vua quan, chùa chiền, thi sĩ
thành phố đại học yêu nước như trí thức công nông
Huế của những chàng và nàng đỏ rực Che châu Mỹ
hơn 40 năm qua, còn ngờ ngác, cười ngông

hơn 40 năm qua, còn ngỡ ngác
cười ngông
thuở bị các anh bộ đội Miền Bắc mạnh tay quân quản
cắt đi mái tóc bành bồng!

sáng sớm - 09:25, 30-11 & 01-12-2016

Bài 12

TẾT, CHÚC NGƯỜI CHÚC MÌNH

tiết trời, Tết nở theo mai
kể chi lịch dài tháng chạp
kể chi chân chim khoé mắt
cuối năm lạnh lốt giêng hai

giêng hai phương Nam nắng đậm
vàng mai biếc lộc vẫn xuân
trái tim giữa thiên nhiên thắm
trăm năm, trăm Tết thanh tân

Tết theo vòng mùa, non tơ
tráng mai, dù sao cũng rộ
lão mai, không phai chồi trở
Tết làm tươi mọi hững hờ.

08:02 - 09:01, 01 & 09-12-2016

Bài 13

NGÔI NHÀ THỜI GIAN

--- tặng bạn thơ Nguyễn Đức Dũng,
Tam Kỳ ---

con trâu ăn cỏ
phân mùi đất chày
trát phen tre dày
bốn bề đều cỏ
bên trên cũng cỏ
tranh vàng rạ thơm
nghìn ngày ngàn hôm
thấm mưa, nắng, gió
che mưa, nắng, gió

có người bỏ phố
tìm dựng đất quê
ngôi nhà thờ họ (*)
bắt đầu từ cỏ
tâm tỉnh hay mê?
tâm tỉnh xa mê?

chúc bạn từ đó
chàng mẫn mà nàng
đàn con có tổ
quyển thơ có làng
con trâu ăn cỏ
thơ ăn thời gian
vượt qua phần số
thuộc về mệnh mang
thơ bay mệnh mang.

04-12-2016

(*) Thơ Nguyễn Đức Dũng:
*"nữa mai cây cỏ ngậm ngùi
cháu con còn có chốn nơi dạn lòng"*

Bài 14

HỌC SỬ VỀ FIDEL THẾ NÀO ĐÂY?

ông không muốn dựng tượng, tên mình thành tên đường
di nguyện thân xác hoá tro, mộ phần là tảng đá
nhưng năm mươi năm, tư túi bốn quyền chức tối cao
thì vẫn quá độc tài, sở hữu công quyền nhiều quá!

giá năm mươi năm, chia cho mười người
bốn quyền, chỉ nắm một
nhân dân Cu Ba mới tin ông là lãnh tụ tốt
về bình dị kia chẳng phải điểm trang thêm!

dân chủ và vẻ bình thường, không xa hoa
hẳn quý hơn chuyên chế và bình dị lốt
tôi học sử, dĩ nhiên phải học về Fidel Castro
lo âu công luận cho điểm dốt. Ngây ngô!

học sử bằng tên đường, không tốn tiền
pho tượng nhỏ để lưu nét mặt vào sử
đường Fidel, tượng Fidel, không phải nhà dân chủ
vẫn sẽ có mãi mãi trên đời, cùng dăm dòng chữ công bằng

dựng tượng, đặt tên đường là tôn vinh khía cạnh đóng góp
không nước nào làm thế cho nhân vật quá tệ bao giờ
xin để các nhà sử học Cu Ba mai sau bình bầu,
cho dân chủ

xin Fidel đừng tự hư vô.

sáng 07-12-2016

Bài 15

PHÚ ÔNG & THĂNG BỜM THỜI NAY

danh hiệu, văn hàm, tiếng vang thùng rỗng
giải thưởng tây ta, bong bóng cọng rơm
sách phơi mặt, thua cờ bài úp mặt
ai là phú ông? Ai là Thăng Bờm?

những Thăng Bờm bây giờ cầm bút ngọc
viết quạt tâm, mong tác phẩm vào đời
các phú ông như văn hàm, giải thưởng
khổng chế làng văn, hợm hĩnh khó coi!

giải thưởng, văn hàm từ xưa thành lệ
phú ông - Thăng Bờm, thói tật mọi thời
thời gian lọc, rõ giải, hàm thật, giả
thùng rỗng, cọng rơm vẫn rỗng, rơm thối.

07:23 - 09:40, 18-12-2016 HB16

Bài 16

ĐỒNG BÀO, NỘI CHIẾN

viết sự thật bên mình, bên ta
vội nổi đầu Hiền Lương hai phía
thắng, đồng bào -- bại, cũng đồng bào
hậu chiến, bút nghiêng là bất nghĩa

viết, nữ trao hôm nay, mai sau
hình tượng một dân tộc thù hận!
bất nghĩa là làm đau đồng bào
bằng cây bút bần, trang văn bần.

21-12-2016

Bài 17

CHÚA GIÊ-SU & TRƯNG NỮ VƯƠNG

bao giờ thật đúng xưa xa
Giê-su phản đế, Xê-da hải hùng
nhi đồng, La Mã sẵn lòng ⁽¹⁾
đóng đinh, lo để quốc lung lay dần

biến Giáng sinh thành cầu an
Phục sinh thành vọng Thiên đàng xa xôi
hai ngàn năm xuyên tạc rồi
còn đau La Mã sửa lời Thánh kinh!

kính Ngài, lòng chẳng vô minh
bằng tâm thức sử, ngẫm hình tượng thiêng
đã thành tôn giáo, trước tiên
xin thuần khiết, tránh và kiêng chính trường

đêm nay, kính nhớ Trưng vương ⁽²⁾
cùng một thuở, mãi khói hương bi hùng!
mong nghe trống trận vang lừng
giáo đường, sử Việt hát cùng Thánh ca

sử Do Thái toả rộng xa
hát sử Việt, giáo dân ta vẫn mình
ước chi Giáng sinh, Phục sinh
gươm Trưng vương sáng trung trình giáo đường!

24-12-2016

(1) - Đế quốc La Mã (tồn tại từ năm 27 tCN. đến năm 1453 sCN.; bắt đầu Thiên Chúa giáo hoá từ đời vua Constantinus I, ở ngôi 306-324 sCN.).

- Giặc tay sai Roma sát hại nhi đồng, do tên vua tay sai Herodes (Hê-rô-đê) tiến hành. Nguyên nhân là do các vị chiêm tinh tới chiêm bái Chúa Giê-su hài đồng và do lời tiên tri như sau:

"Hỡi Bê-t-lê-hem, đất Giu-đa!

*Thật người chẳng phải kém gì các thành lớn của xứ Giu-đa đâu,
Vì từ người sẽ sinh ra một tướng*

Là Đấng chặn dân Y-sơ-ra-ên, tức dân ta"

(Ma-thi-ơ, 2:6).

Tướng, người cầm đầu những cuộc chiến đấu.

- Sự tích Lễ các thánh anh hài (28-12 hàng năm, sau ngày Chúa giáng sinh 3 ngày)

- Xem thêm:

<https://www.facebook.com/tranxuanan.writer/posts/1805047523102524>

(2) Hai nhân vật lịch sử cùng thời: Giê-su (Jésus, 7? 2? tCN. - 30? sCN.); Trưng Trắc (?-43 sCN.).

Bài 18

ĐỀ KHỎI ĐẠI NGU ⁽¹⁾

"sao cho tận thôn cùng xóm vắng
không còn tiếng sấu hận oán hờn"
nay lễ nhạc chiến tranh, hậu chiến
"triệu người vui", "triệu người buồn" hơn

Nguyễn Trãi từng nghe cha, hàng giặc ⁽²⁾
cha Đặng Dung có thời ngục quan
lòng yêu nước trăm đường khuất khúc...
máu Việt thấm hai cờ đỏ, vàng

Nguyễn Trãi phục Đặng Dung bi tráng?
lính Hậu Trần ẩn khuất dân gian
quân Ly ghét y, nhưng kháng chiến
họ ra sao, khi Lê đăng quang?

Nguyễn Trãi chống vua chằng, thuở đó?
Võ Văn Kiệt thành phản động chằng?
"Giữa thuở chuyển mùa", mùa chậm chuyển
người trung thực nào cũng nạn nhân!

bản thảo, tự xuất bản, bi thảm
khi không, thành những đứa con hoang?
kế hoạch quấy rối cả sách mạng
làm sao hoà giải được lòng dân?

không hoà giải, chỉ cần bức hiếp?
không hoà giải, kích thêm hận thù?
Nguyễn Trãi, Võ Văn Kiệt sống lại
cũng hoà giải, nước khỏi "Đại Ngu" (*).

06:01 - 07:45, ngày cuối năm HB16, 31-12-2016

(1) Ý thức hoài vọng cố quốc của Hồ Quý Ly (đất Ngu, Trung Hoa).

(2) Theo Phan Huy Chú, "*Lịch triều hiến chương loại chí*".

Bài 19

CHIẾC CẦU TRUYỆN VÀ THƠ

phím bút làm cầu Hiền Lương
giữa hai làn đạn, vẫn thương đôi bờ

sông Bến Hải trong tâm chờ
dạ thừa, khắp nước, đều chưa có cầu
cầu hai phía súng, sông đau
cầu hoà giải thật, còn lâu, ơi à...

sông Bến Hải trong thịt da
cầu Hiền thơ truyện bắc qua hồn người ⁽¹⁾

cuối năm, phím bút chơi vơi
chi cũng mục, nâng chân đời, cầu thơ?
nâng đời, cầu truyện? Âu ơ...
ru bằng phím bút trông chờ khai sinh ⁽²⁾

cuối năm ta tự đùa mình
hỏi cầu ý hệ, hoà bình hay chưa?

07-01-2017 (*Bính thân HB17*)

(1) "*Mùa hè bên sông*" (tiểu thuyết, 1997 & 2003); "*Để lòng người
thôi trăm uất*" (tập thơ, 2015); "*Sáng đều hai nửa gương mặt*"
(truyện vừa, gồm sáu truyện ngắn cùng nhân vật, 2014, 2015);
"*Cầu Ý Hệ*" (tập thơ, 2015, 2016) là 4 đầu sách tác giả viết về đề
tài này. Cả bốn đầu sách này đã được công bố từ lâu, hiện ở
dạng sách điện tử (e-book, PDF) trên các diễn mạng của Trần
Xuân An.

(2) Trông chờ được cấp giấy phép để xuất bản với dạng sách
giấy.

Bài 20

KHÁC NHAU VẤN THÂN

1

nổi đau dân mình, chiến tranh, hậu chiến
cái chết nát tan, nhà đất trắng tay
vết thương tâm hồn, tâm linh, nhân phẩm
chút quyền sống cũng bên kia, bên này

hai phía ngoại xâm, người dân kẹt giữa
độc lập nghiêng, đau Hoàng Sa, Trường Sa
kinh tế phải thật, còn đuôi ảo vọng
do ảo vọng, một thực dân thành ba!

2

cả trí thức cũng ăn mày dân chủ
dân chủ nước mình trên Facebook ai?
quyền phân giải? Nhưng thắng không hoà giải
thắng giẫm đạp, bùng bít, sao lâu dài?

bút không bỏ quyền công dân, ở ẩn
chức quyền sợ hoà giải, rõ lòng dân
thời trái đất sống chung nhiều chủ kiến
hậu chiến nước mình, khác nhau vẫn thân

3

định nghĩa lại chặng chiếc đuôi ảo vọng
nước vẫn toàn dân ưu ái dân nghèo
nghèo cũng có áo cơm và thuốc uống
học hành phải đầu bong bóng cao treo! (*)

30

Độc lập thật, khát vọng!

hạnh phúc lớn nhất là quyền được khác
ngẩng mặt, lam, ngẩng mặt, đồ hay vàng
thôi cuồng tưởng nhuộm một màu độc nhất
nổi đầu chiến tranh, hậu chiến nhẹ dần.

06:18 - 08:30, 13-01-2017 (HB17)

(*) Hồ Chí Minh (1946): *"Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn
tốt bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta
được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai
cũng được học hành"*.

Bài 21

CỔ NGUYỆT ĐƯỜNG, CHIẾT TỰ

gọi hồn du mục, dải thịt dưới cổ bò xinh, đong đưa (*)
treo trước ngõ nhà không đẹp
Hồ Xuân Hương nhìn họ mình thành mảnh trăng xưa
cải tộc tính, như phận đàn bà đâu chịu lép
chẳng dính gì thái thú và đấm máu ngai vua
bi thiết cái quấy mình quá đà, vượt qua khuôn phép
mỗi bài thơ, mỗi sảng sặc cười, mỗi khóc như mưa.

sáng 18-01-2017 (HB17)

(*) Cải "cổ + nhục (thịt)" thành "cổ + nguyệt (trăng)".

Bài 22

HẦM BA THÁNG CHẠP

sợ oan vợ cũ, nên rơm phủ
lửa cháy, nàng liễu cứu nghĩa xưa
lều đổ bàng hoàng chồng mới sống
bếp trừng phạt mãi chút duyên thừa

trái đất chẳng bao giờ mất lửa
lửa thương chồng vợ, nhắc nhau hoài
cơm lành canh ngọt từ hồn bếp
chồng cũ, phút gần, cháy những ai? (*)

06:01 - 08:20, 20-01-2017
(23-12 *Bính Thân HB17*)

(*) Đây là cách giải mã tôi đã ngẫm nghĩ và đã đưa vào tiểu thuyết
"*Ngôi trường tháng giêng*" (1998, Nxb. Thanh Niên, 2003).

Bài 23

**THIỆNG LIỀNG CHỢ HOA CỐI ÂM
Ở ĐÔNG HÀ**

--- tặng anh Lê Trâm (nhà báo hưu trí) ---

khét tiếng quê nhà một thời *Đất lửa*
Cối máu xương, Xứ xác chết oan khiên
gió khản tiếng *Tĩnh hoang vu*, lau lách
rồi *Tĩnh nghĩa trang*, hương khói... tuyền riêng!

hạt nắng giọt mưa cũng đều nước mắt
sông công bằng, sông Bến Hải không nghiêng
nay đông vui, Tết này, âm hồn nhắc
xui có *Chợ hoa âm phủ* thiêng liêng

trong ánh u minh từ bao bóng điện
tươi những đèn lồng, hoa thắp ra giêng
Quảng Trị chiêu hồn ám nòng Nguyên đán
tĩnh đau thương nhất chữa lành hai miền.

14:32 - 15:05, 22-01-2017
(25-12 *Bình thân HB17*)

Bài 24

BA NGÀY ĐẸP NHẤT MỖI NĂM

Nguyên đán đến rồi, hương thơm bát ngát
chẳng "*triệu người vui*", không "*triệu người buồn*"
cả nước lắng sâu, bùng cao Tết nhất
bốn nghìn năm lướt ba mươi vết thương

ba mươi vết thương? Nhắc khi Tết tới?
bởi máu ruột rà đau tằm huân chương
thì đều sáng – chống ngoại xâm Hai Khối
Nguyên đán đến rồi, cùng nhớ cội nguồn

Nguyên đán đến rồi, tươi môi mượt tóc
Tết bốn nghìn năm đâu phải quan phương
ba ngày Tết tinh rờng hồn dân tộc
hồn dân tộc lướt ba mươi vết thương.

*13:22 - 14:55, 28 tháng chạp Bình Thân HB17
(25-01-2017)*

Bài 25
TÔI LÀ VẬY

tôi là người dân, tôi là người thơ
thơ nói tiếng đất trời và sự sống
căn cước không cháy trong điểm nóng
thời *Chiến tranh lạnh*, hậu chiến trở mình
ngay cả khi là người tình
ai đó cũng không tìm thơ tôi
ở các mốc thời gian thời đại khác
nguyên tác tinh rỗng tiếng Việt, cố công trong vất
người dân, người thơ, người tình vậy đó, là tôi

không phải rong chơi như mây trời
tôi, nổi đầu núi sông chia cắt
niềm mơ lạnh lặn vết thương Tổ quốc
tôi, kẻ lãng mạn thất tình
thả sợi gàu dài, kéo lên bùm nước lung linh

tôi đoan chắc nhưng vẫn nói gọn, cơ hồ để ngộ
tuổi học trò đã bỗng bênh theo *Làn sóng Đỏ*
người thầy, người thợ, rồi nói lời Bến Hải nước trong
vẫn là người tình trong người chồng
bạn đừng tìm thơ tôi ở các mốc thời gian thời đại khác
tôi vẫn sống trong lòng Tổ quốc
ước chi trăm sau, ngàn sau, ai muốn thấu hiểu thời này
thơ và sách khác của tôi được lần giở trong tay

tôi cũng thấy tôi đầy đủ nhất
qua tất cả bao trang phím bút, bao quyển sách
(không kể phím-đàm-mạng-ảo, như lời-nói-gió-bay
chuyện trò giữa đời thật, chợ đời, có mấy câu hay)
tôi, người thơ, người viết tiểu thuyết
tôi, người nghiên cứu, phê bình...
thể căn cước đích thực

giấy chứng minh đích thực
là trọn vẹn danh mục tác phẩm của đời mình:
ba mươi bảy đầu sách và một sưu tập
mồ hôi của chất xám, trái tim.

*06:12 - 09:10, 29 tháng chạp Bính Thân HB16-17
(26-01-2017).*

Bài 26

THOÁNG CHÓC VÔ BIÊN

nở ngọt tặng nhau những đoá giềng
trên môi cô gái nhiều năm trước
bao nhiêu nụ thơm, chàng say khướt
tứ phía mắt tìm
trở cảnh nghiêng

nhang khói đầu năm vọng tổ tiên
nhưng hoa Tết cũng lảng hương nhớ
người yêu như thể trong người vợ
chàng thấy lòng mình
hơi vô biên!

càng thắm trần ai cần có thiên
thơ ca bên cạnh, phơi lòng thật
mai không quý cũng không thành Phật
trở nhánh nhiều phương
đâu chung chiêm.

*07:16 - 11:01, mừng hai Tết Đinh Dậu HB17
(28-01-2017).*

Bài 27
LÍ LỊCH

--- xin trả lời anh Dương Xuân Triều ---

gieo hạt, vào mùa trời, mạch đất
nhờ ơn huyết thống, cây vươn mình
cùng loài, một gốc, nhưng hoa trái
mong mỗi cây ra sức tự sinh

nếu tự do, riêng nên chất lá
hoa, căn cước, trái, chứng minh tâm
“*người ta hoa đất*”, trái nhờ nước
đất nước qua chưa thời lụy lắm?

nghệp phổ chứng minh căn cước phổ
chứng minh, căn cước đồng, nghề đồng
cây-người chọn đất sinh hoa trái
tuỳ sự nghiệp, cây chẳng số không

cây nhận gien nguồn từ gốc cội
lá hoa trái hạt tự lòng sinh
cây-người tư tưởng tài năng sáng
chín đỏ, chín vàng tự ý mình.

06:23 - 08:40, mừng bốn Tết
(31-01-2017)

Bài 28

NGƯỜI THƠ, NHÀ THƠ

(thơ đùa vui)

1

khi tự gọi mình là *người thơ*
chàng thấy mình dễ thương chi lạ
trái tim tự làm bằng thơ, từng sợi râu bạc cũng thơ
chứ *nhà thơ*, chỉ rất thơ cái nhà, chất sách thơ chàng đầy
giá
(hiều đùa năm phút để cười ha hả)
còn *thi sĩ*? cậu học trò hay gã trí thức làm thơ
nghe cũng không đến nỗi khờ
thôi thì để bao nhiêu bài thơ chàng sáng hồn ai tối dạ
thôi bè cánh, bớt tham quyền và tiền đã
mọi danh hiệu hiện giờ
tê hơn bao giờ
đều là hàng mã
(dơ danh hàng mã)
cúng cho bao quan thơ, tập thơ như cát bụi, tàn tro
chàng không mặc cả
dù với danh hiệu hội đoàn gì, chàng hội viên nhà thơ
(ở thành phố tự về người ngàn ngã)
vẫn là *người thơ*
(như "*Thi nhân Việt Nam*" ngày xưa)
trái tim tự làm bằng thơ, bao sợi máu hồng óng ả
từng sợi râu bạc cũng thơ
có thể làm trang sức trên môi hoa mắt lá
(vì miệt mài viết, bị tiền bạc ngó lơ
chỉ còn nước bút râu tặng bà xã)^(*)

2

nhưng trong bối cảnh này, xã hội như bàn cờ
và tính quan phương ngự trị lên tất cả
ngoài từ nguyên, từ điển, danh xưng *nhà thơ*

40

Độc lập thật, khát vọng!

– *thi gia* – còn bị quy định, hành chính hoá nhà thơ thành phố Hồ Chí Minh, không thể u ơ Tuổi Trẻ vẫn báo địa phương, miệng không thể há trong khi báo Nhân Dân toàn quốc chết khô! người khiêm tốn đành không tự hạ vâng, tôi là nhà thơ thành phố Bác Hồ viết tiểu thuyết, nghiên cứu, phê bình đây ạ tốt nhất, bàn chuyện mái ngói, mái lá cấp toàn quốc, cấp địa phương, so đo có làm ai chột dạ? bàn chuyện này, hóa ra cũng tầm thường ư? Ờ hơ! nhưng bởi người ngoại quốc, Việt kiều bị lừa không thể tinh tường trước bao vàng thau thật giả làm văn học sử, phê bình văn, phê bình sử, cần duy nhất định giá gạt mọi danh xưng, chỉ căn cứ vào tác phẩm, xin thưa.

*trước 15:50, mừng bốn, 31-01-2017
và sáng mừng năm.*

(*) Ông xã, bà xã, hẳn có nghĩa gốc là ông bà thần đất (ông bà thổ địa), được dùng với nghĩa đùa vui, chỉ vợ chồng chủ hộ gia đình; chứ không phải là ông xã trong loạt danh xưng chức sắc ở nông thôn ngày xưa: ông tổng, ông xã, ông lí...

Bài 29

**ĐỀ Ở MỘT TẤM ẢNH
NHÀ NHIẾP ẢNH LÊ VĂN DUY CHỤP**

nhập thiền, thiền không nở
nhưng cần luyện lắng lòng

tôi như bình nước giếng
đường xóc, thành rượu nồng
rượu mờ hơi, nước mắt
biết lắng lại để trong

trút hết vào rừng giấy
lại đầy, sau rỗng không.

trước 06:15, mừng sáu Tết, 03-02-2017

Bài 30

RẪM GIÈNG VIỆT NAM

trăng từ nguyên đán hiện ra
lòng từ “*Tuổi nhớ*”, thương xa, tuổi rằm
chút suy tư thuở mười lăm
vẫn là trăng tự ngàn năm đuốc đèn

đóa lài thơm dài tóc đen
là trăng phố thị, lắng rền súng vang
rời cao nguyên bát ngát trăng
nhưng thêm một lát khoai lang khô giòn

trăng thành phố lớn nhạt hồn
mọc từ tâm, soi rõ hơn bao giờ
nguyên đán mình: không vong nô
vọng tây tàu chỉ làm nhớ giêng rằm

vượt luy lằm bằng luy lằm
vượt trăm năm, mấy mươi năm, vượt rồi
đầu dân không phải ngại ngời
vua tây tàu, cát, rộng đời, sáng giêng

trăng tình “*Tuổi nhớ*”, nhìn nghiêng
ngựa trông trăng, bỗng chỏi phiến tứ thơ
thì niên hiệu Tàu, lấp mờ
ảnh vua Nga rớt – diễn trò, lừng ca

trăng độc lập ư, xưa xa
nhìn sâu vô thức, hiện ra phong mãn
nhục mà thường là nguy nan
nguyên đán nào, rằm mãi ngàn sau vui?

rằm nay trăng khuyết, ngậm ngùi
rằm thơ ca vành vạnh trui đúc đồng
trăng Lạc Hồng màu Diên Hồng
triều còng đừng buộc thơ còng lưng nô!

quyền bảo lưu thơ, tự do
Hội Nhà văn có riêng cò thơ ca
bốn nghìn năm, ta vượt ta
thế giới phẳng, thoát Nga, Hoa, rộng tầm.

*trước 16:50, mừng mười Tết, 08-02-2017 (HB17)
& đêm ba ngày sau đó (11 – 13-02)*

Bài 31

NGÀY TÌNH NHÂN THỜI HỘI NHẬP

“*Ngày Tình nhân*” Tây phương, mơ hồ truyền thuyết
những đôi trái tim, ngăn cuồng vọng máu xương?
hay dăm chữ ảo, tặng cô gái mù tình ảo?
hay sô cô la nâu, hoa hồng đỏ, dấy hương?

nhớ Tiên Dung, và tài năng như phép màu Đồng Tử
nhớ tiếng hát Trương Chi, và đôi tai tinh tế Mị Nương
nhớ Mị Châu, để giận dữ,
nhưng còn chút xót xa Trọng Thủy
nhớ “*Tiến dặn người yêu*”, vẫn tìm,
mặc thân tàn bằng cuộn lá úa buồn

Ngày Tình yêu, đâu phải đám đông hôn nhau là hội nhập
hội nhập, đâu phải kêu gọi ôm nhau,
ngay giữa phố phường
như yêu đương, nhận vào, và trao gửi
nhận từ thế giới, và trao tình sử nước ta,
cùng một thuở mưa ngâu Hiền Lương.

09:11 – 11:20, 14-02-2017 (HB17)

Bài 32

VÃ LÊN TÌNH NƯỚC LẠNH (*)

Valentine, thánh tuần đạo
Valentine, ngày tình nhân
kẹo nâu, hoa hồng truyền giáo
bướm ong chết chẳng phân vân!

14-02-2017

(*) Phiên âm theo kiểu Việt hoá "*Valentine*" thành "*Vã lên tình*", *vã* lên tình yêu nước lạnh để tình yêu tình táo lại. Xin vui lòng lưu ý: *Vã* với dấu ngã.

Bài 33

NGÀY TÌNH YÊU MÃI NGUYÊN ĐÁN ⁽¹⁾

quà duyên ba món, tìm đâu
một thanh kẹo ngọt *Trầu Cau* say bùng
bánh yêu nồng mặn *Muối Gừng*
vã lên tình ⁽²⁾, *Nước Lạnh* dưng dại mê
mai, đào còn đón Tết về
tìm đâu nữa, đủ lễ thề yêu nhau.

06:23 - 07:05, 15-02-2017 (HB17)

(1) Mong gộp *Ngày Tình yêu* trong Tết Nguyên đán. Điều này không phải tôi bày đặt ra, mà theo phong tục lâu đời, hai họ trai gái thường kết hợp lễ thăm (dạm) vào dịp Tết. Chúng ta hiện đại hoá, có thể chững, bằng cách xem đó cũng là dịp tôn vinh *Tình Yêu Đương* (*Ngày Tình yêu* -- The Love's Day / *Ngày Tình nhân* -- The Lover's Day). *Kẹo Trầu Cau* nồng say. *Bánh Muối Gừng* mặn nồng. *Nước Lạnh* vã lên trán để tỉnh táo, tự kiềm chế. *Hoa Mai* (hay *Hoa Đào*) thắp lên nguyên đán tình yêu đương.

(2) Valentine = *Vã-lên-tình* (*Vã* với *dấu ngã*).

Bài 34

TỪ ẢNH HOA SON MÔI CỦA BẠN

--- tặng bạn Phan Trung Thành, nhà thơ ---

cái kem phễu bán dọc đường
một hôm bỗng nở bên vườn phễu hoa
kem phễu ơi, bông phễu à
nàng rước về nhà, làm ống son môi

đâu còn ở tuổi lên mười
mới hăm mốt, trừ ba mươi, hỡi nàng!
hôn kem, kem lạnh. Ngỡ ngàng
son môi nóng bỏng in sang môi mình!

một hôm bông phễu tận tình
toả ra lửa đuốc thuỷ tinh trong nhà
bông phễu ơi, đuốc phễu à
đâu chỉ sáng loà, nồng, dịu nàng thôi.

trước 09 giờ, 16-02 & 21-02-2017

Bài 35

QUY LUẬT THÚ, VĂN MINH NGƯỜI

lich sử thời quy luật thú, có những gọng kìm
Tàu Thanh, Lê Trịnh – Champa, Chân Lạp
Nguyễn Đăng Trong muốn sống ư?
phải bẻ gọng nào yếu nhất
chiếc đục Việt đành lún tiếp, tận Cà Mau!

1884

khi nung chiếc ấn phong vương của Tàu
cháy tan như sáp
cưỡng ước của Pháp chưa hõ giao
Việt Nam còn khoảng trống, để Hàm Nghi độc lập...
rồi Đảng vượt sáu mươi năm thuộc Pháp
chẳng lẽ lại thuộc Tàu sao! (*)

từ giữa thế kỉ hai mươi, sóng gào
Trái đất chuyển mình
bình đẳng mọi quốc gia, rồi thế giới phẳng
chúng ta, Việt Nam, nói rõ với Trung Quốc rung rinh
hãy thoát quy luật thú, để làm người, làm bạn

ảo vọng rồi
chúa sơn lâm của loài người là Đại Hán!
hòng hà hiếp láng giềng
thành phiên thuộc, chư hầu
hãy tắm rửa
bằng máu mấy nghìn năm chép sử
hoặc làm người
hoặc cọp giấy, nát nhàu.

trước 06:30, 18-02-2017

& trước 10:23, 18-02-2017

(*) Đến 1949, lại bị lệ thuộc vào Liên Xô, Trung Quốc (Trung Quốc được Liên Xô phân công):

Trích “**ĐIỀU LỆ ĐẢNG LAO ĐỘNG VIỆT NAM**” (Đại hội Đảng lần II, 1951):

“Đảng Lao động Việt Nam lấy chủ nghĩa Mác - Ăngghen - Lênin - Xtalin và tư tưởng Mao Trạch Đông kết hợp với thực tiễn cách mạng Việt Nam làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho mọi hành động của Đảng”.

Bài 36
GIẢI ĐỘC

biên giới, biển đảo, chiến tranh mười năm
vệ quốc, vô hình trung giải độc
ba mươi mốt năm cỡi trời cho ý thức độc lập tự do
để *Đổi mới* và giải độc
những cuộc biểu tình kêu đòi Hoàng Sa, Trường Sa
điều mới đạt được cũng là giải độc
chất độc là những cái tên lãnh tụ ngoại cường
Marx, Lenine, Staline, Mao
vì rút súng bái, cả dân tộc bị nhồi sọ, nhét óc

thế giới theo dân chủ cộng hoà tư hữu
Montesquieu, Rousseau, Voltaire
đâu phải đặt lên đầu
chỉ vì thuần trí tuệ
tại sao theo chủ nghĩa xã hội
những cái tên kia
Marx, Lenine, Staline, Mao
phải đặt lên đầu
vì đó là quyền lực, đỏ màu đế quốc
(Marx chưa nắm chính quyền
nhưng có quyền lực Đảng
không thể có III nếu không kể I)

tư tưởng đại đồng, chủ nghĩa xã hội
nào phải của riêng Marx, Lenine, Staline, Mao
là mộng huyễn ngàn năm bên ngoài quy luật
hoang tưởng xoá tan hiện thực khổ đau

tư tưởng xã hội chủ nghĩa, đại đồng hiện thực
chỉ có thể làm quy luật trở nên ngọt ngào
lao động và quyền lợi khắc sâu
trong luật pháp cộng hoà tư hữu

đậm tính người, tình người, vượt cao năng suất
thay vì máu, nước mắt
thay vì đội lên đầu Marx, Lenine, Staline, Mao

truy nguyên chiến tranh
chính là Vatican, Pháp, Nhật
kháng chiến không chỗ dựa, đành phải lụy làm
hệ lụy là *Chiến tranh Lạnh* bạo hành
và quyền lợi bè khối, làm mờ mắt nhìn sự thật

bốn mươi hai năm thống nhất Tổ quốc
giải độc, giữ sạch quốc kì lai căng
giải độc, giữ sạch vi rút súng bái lãnh tụ để quốc
giải độc, giữ sạch di căn nô lệ ngàn năm
bước trượt dài lụy làm không phải là cứu cánh
không thể như trong "*Luận cương 30*"
(đậm mùi Nga Xô trong Xô-viết Nghệ Tĩnh)
Đảng thuần hồn thiêng Việt Minh
tam quyền phân minh, dân chủ
vang vang vĩnh cửu Tuyên ngôn Ba Đình.

trước 10:50, 19-02-2017

Bài 37

NỀN NẾP NGHÌN NĂM

bảy trăm năm Huế
ba trăm năm Sài Gòn, Cửu Long
nhưng tuổi Văn Lang, Âu Lạc
vẫn tươi hồng huyết thống Đàng Trong

bao triều đại qua đi, mãi còn hồn dân tộc
giọng nói đổi thay, tiếng Việt mãi tinh ròng
có người ngoài Bắc sau những năm bão táp
lại vào Nam tìm nền nếp cha ông!

14:01 - 15:40, 23-02-2017

Bài 38

CHỮ QUỐC NGỮ ABC

--- tặng bạn học Đoàn Thị Lệ Thanh ---

cổ đạo dùng kí tự la tinh
(không phải bảng chữ cái có cội nguồn nước Pháp)
phiên âm tiếng Việt
trải qua trăm năm, mới viết “*Phép giảng tám ngày*”...

rồi bằng ABC và bút sắt
học giả phiên âm Truyện Kiều chữ Nôm
— thứ chữ quốc âm, quốc hồn
Hàn Thuyên đuổi kinh ngạc
ra biển ta: Biển Đông
(*cá dữ nước mình, tai chúng chỉ quen tiếng Việt*)⁽¹⁾ —
chữ Nôm, ngót ngàn năm ta gọt giữa sớm hôm
từ cương ược Nhâm Tuất, nhật nhòa, xơ xác

nhân thể, như cây tre uốn mình trong bão táp
Hán tự ngàn năm ta vẫn canh chừng
âm đọc khác, giữ xa quăng cách
để khỏi vong thân
càng thêm lạ xa quăng cách

học chữ “*nhu*” hay chữ nho⁽²⁾
ca dao Nam bộ thiết tha, ngấm ngấm chống giặc
rời thức tỉnh hẳn, sau nhiều lần thức giấc
dùng vũ khí Tây, là kí tự Tây, chống Tây
lấy chữ Pháp ABC, chống Pháp
Việt ngữ ABC vẫn mang quốc âm, hồn Việt
sau luỹ tre làng, dạy nhau chép hịch
viết truyền đơn chuyền tay
sau gần trăm năm ta gọt giữa đêm ngày

chữ quốc ngữ Nôm
chế tác lại vở mượn Phương Bắc
Phương Bắc ngỡ ngác
chữ quốc ngữ ABC
chế tác lại vở mượn Phương Tây
Phương Tây sửng ngây
vẫn chứa đựng tiếng nói Việt Nam, duy nhất

thế giới đâu còn bó chặt
một cõi trung tâm Hán Hoa
thế giới ABC mênh mông, bát ngát
hầu hết năm châu, gần xa
ta dễ học chữ người, người dễ học chữ ta

chế tác vở chữ giặc, đánh giặc
cũng vở chữ kia, ta mở rộng lòng ra
giữ mãi quốc hồn, quốc âm nguyên chất.

trước 17:25, 23-02-2017

(1) Đây cũng là một cứ liệu để xác định Biển Đông là biển nước ta.

(2) Ca dao Nam bộ: "*Đèn Sài Gòn ngọn xanh, ngọn đỏ / đèn Mỹ Tho ngọn tỏ, ngọn lu / khuyên anh về học lấy chữ nhu (nho?) / chín năm em cũng đợi, mười thu em cũng chờ*".

Bài 39

NIỀM TỰ TRỌNG DÂN TỘC

1

dân tộc tôi, đất nước tôi
sao đặt lãnh tụ nước người lên trên!
chiến tranh một thuở hai bên...
dứt rồi ngoại chiến, mình nên Việt mình.

2

nghe Tuyên ngôn sáng Ba Đình
mười một năm, trước mùa sinh ra đời
biết sao cờ chẳng đổi ngôi
nhân lên mười cánh vang soi: Trống Đồng.

3

đau niềm tự trọng, giấu lòng?
ở trong Hiến pháp sẵn còng Mác – Lê!
quyền bảo lưu nói và nghe
công dân tốt, sao một bề nín câm!

25 & 26-02-2017 (HB17)

Bài 40

CHÚNG TA CỨ TIẾP TỤC HÀNH TRÌNH

chẳng phải chối bỏ gì
bạn cứ đi tiếp con đường đã đi
nhưng chúng ta không đội lãnh tụ ngoại cường
trên đầu như kẻ khác
chúng ta đứng ngòi
dưới nguồn sáng Trống đồng Lạc Việt
mặc dù phải hình dung Trống đồng ấy trên cờ
hồn dân tộc
rồi sẽ cảm phục được những kẻ trót vong nô
vong thân, nô hóa bởi lụy lắm dài dằng dặc
còn chúng ta vẫn thuần Việt Nam, nguyên chất

01-03-2017

Bài 41

KÍNH GỬI CÁC VỊ CAO TUỔI

dài dẳng dặc, phải lụy, làm nghe
dần đánh mất mình, không biết mất
lãnh tụ ngoại cường, ngõ mũ che
nhưng họ là người! Đặt xuống đất!

đất nước của họ quá mệnh mông
Việt Nam chúng mình nhỏ và chật
ngồi trên tổ tiên, trên núi sông
thì họ ân nhân hay là giặc?

kéo tượng Liên Xô đổ úp mặt
Đông Âu chẳng lẽ không ơn sao
chiêu bài ân nhân, thực tâm giặc!
Việt Nam mình từng vạch mặt Mao

lịch sử, máu xương và nước mắt
có điểm đáng cười, hặc tiếng cười
đánh giá? Vạn sách. Hình, tượng cát
chút lòng tự trọng dân tộc thôi.

sáng sớm 02-03-2017

Bài 42
TẠ LỖI

trời hành là kẻ làm thơ
nổi đau đất nước ngó lơ không đành
dù qua rồi thuở chiến tranh
nhưng Hiền Lương gấp sông Gianh vạn lần

vết thương lính, vết thương dân
máu xương, sầu hận đến ngàn đời sau
thơ như dao phẫu thuật sâu
để lành hẳn, gắng chịu đau nghe người

không thể gây mê, cố cười
máu trong lịch sử còn tươi, ráng nhìn
đạn gào ý hệ, đức tin
xé đau, thơ cũng đành xin lỗi người.

21:45 - 23:01, 02-03-2017 (HB17)

Bài 43

TƯỢNG ĐÀI NƯỚC MẮT

xin cúi đầu, trước tượng đài Mẹ bùn đất
sinh ra đàn con, đều hoá máu xương
Mẹ thành anh hùng, dù chưa từng cầm súng
mà vì chịu đựng nỗi đau mất mát, phi thường

Mẹ thành anh hùng, vì chẳng hiểu gì ý hệ
chỉ biết trái tim hoá thép, bởi quá xót thương
đúng ra, xây tượng đài Mẹ, bằng kim cương nước mắt
Mẹ ở ngoài *Chiến tranh Lạnh*, giữa quê hương.

06:10 - 07:30, 03-03-2017 (HB17)

Bài 44

NGÔI TRƯỜNG HỒNG

--- tặng bạn học Duy Cường ---

ngôi trường hồng bên bờ sông Hương?
nhưng vôi tím Huế như màu áo
rồi áo thành màu vôi trắng ngần
phượng đỏ ngóng đường xanh long nảo

thì hồng là màu tuổi học trò
hồng lòng tay, gương mặt thời con gái
lễ rước, diên bình, mỗi xuân hồng:
Hai Bà Trưng hành quân từ mãi mãi

tên trường chỉ là chiếc khánh bằng đồng
ai trêu ngày xưa, ai hồng đôi má
thành Trưng Trắc, vẫn nhớ lễ xưa hoài
thì Hai Bà Trưng nghe? Hồng tiếng dạ (*)

tròn trăm năm, vôi vẫn màu tím Huế
bao nhiêu năm, áo lụa trắng ửng hồng
có mười sắc độ hồng, nhưng màu hồng ấy
thành Ngôi Trường Hồng, tôi hiểu rứa, tểu không?

04-03-2017

(*) Trước 1975, trường mang tên Đồng Khánh, nhưng mỗi dịp lễ kỷ niệm của trường đều có cuộc diễu hành Hai Bà Trưng cỡi voi ra trận. Sau 1975, tên trường là Trưng Trắc, rồi thành Hai Bà Trưng.

Bài 45

TRƯỚC TÁC PHẨM TƯỢNG PHẬT ĐỘC ĐÁO (*)

tu thành Phật, không còn phần mình
chỉ chiếc đầu, đôi vai, tay chân tồn tại
hết yêu giận oán sầu, thôi thèm, chẳng đói?
vâng, trái tim, bụng dạ có như không

nhưng sống, phải làm người con, tận lòng
làm người chồng, người cha, người ông, tận sức
cuộc cày hay viết, đồ mờ hôi sôi nước mắt
và cần thấu suốt sắc sắc không không

xin kính trọng người khoác áo nâu sồng
và chấp nhận thế gian cùng quy luật
quy luật thấm nhuần từ bi, tính Phật
đổ đen tim, thớm thối bụng, hữu nhưng vô hình

phổi lọc không khí ô nhiễm thành trong lành
tim lọc máu đen thành máu đỏ
ruột lọc dưỡng chất tinh, trả phân cho đất đai màu mỡ
chim bướm ơi, tính Phật sản sinh

tôn giáo là gì? Là bộ lọc trái tim
bộ lọc phổi, bộ lọc ruột, nhưng chim bướm
chim bướm có bộ lọc sau vầng trán
Đức Phật là bộ lọc của cõi con người.

trước 08:20, 05-03-2017 (HB17)

(*) Ảnh từ FB. của anh Việt Yên Lê: Một pho tượng Phật Thích Ca độc đáo: không có phần ngực, phần bụng, chỉ có phần đầu, phần vai và tứ chi. Tôi mạn phép gọi là "Tượng Phật tâm không & hung không" (hung: bụng; "binh giáp tàng hung trung").

Bài 46

TẶNG HỒNG NỬA ĐOÁ

tặng nhau một nửa đoá hồng
phía sau mặt giấy có không xin tùy
tình nào cũng ở thế nguy
dù lâu rồi, áo mở khuy vợ chồng

vẽ bằng chìm vục nổi sông
đoá trăm năm trọn, khi lòng ngược im
tương lai, trong kỉ niệm tìm
tặng hồng nửa đoá, ngắm nhìn nửa sau.

07-03-2017 (HB17)

Bài 47

HAI ĐOÁ HOA THUẬT NGŨ

--- kính tặng tất cả mọi người mẹ,
người vợ trong chiến tranh ---

"Chiến tranh Hai Khối ngoại xâm"
đan xen "Nội chiến Đỏ - Vàng"
hai thuật ngữ – hai tên gọi –
hai đoá hoa sự thật nở ra cùng thế giới
cùng văn và sử nước ta sững máu từng trang
hai thuật ngữ –
hai đoá hoa sự thật nở ra, rõ ràng
xoay dịu bao trái tim người mẹ nhức nhối
thơm hương bao trái tim người vợ nát tan

nếu có một ngày tôn vinh, tạ ơn phụ nữ
đừng quên hai đoá hoa thuật ngữ
(như gọi "*Trịnh - Nguyễn phân tranh*",
một thuở hai Đảng)

nở khách quan
như thiên nhiên, như lòng dân
như cả nhân gian
hai thuật ngữ
giảm đau bao người mẹ, người vợ
nổi niềm thế giới, nổi niềm Việt Nam

thời máu lửa, văn hiến thành dã man
để có hoà bình, nước non lành lặn
chỉ có thể, khi một Miền chiến thắng
chiến thắng rồi, thôi đừng dối gian

những người ủng hộ xưa, giờ nói thẳng
tôi cũng vậy, nói trong cay đắng:
hai thuật ngữ – hai đoá hoa dịu dàng

giảm đau trong ai hãnh tiến đồ
giảm đau trong ai oan hận vàng
lại ngọt lòng, thơm thảo, chữa chan
bao người mẹ, người vợ
nổi niềm thế giới, nổi niềm Việt Nam.

06:11 - 07:40, 08-03-2017 (HB17)

Bài 48

CẨM GIÁC ĐỘC LẬP

nhắc nhau chút sử, chuyện xưa
chỉ mong dịu nắng, nhẹ mưa lòng đời
đội Mác Lê, lụy nhờ thôi
nay cất ảnh tượng cho phơi phơi đầu

cùng cười vang tới ngàn sau
đại đồng, độc lập mãi sâu ước này
nhẹ nhàng một cái hát tay
Bác Hồ thấp sáng lại *Ngày Tuyên ngôn*.

chiều 12-03-2017

Bài 49

NHỚ "KẼ TUẤN ĐẠO" CỦA UNAMUNO ⁽¹⁾

giám mục được phong thành thánh sống
nhưng không tin Chúa, lướt câu kinh ⁽²⁾
vẫn tin ảo tưởng là mầu nhiệm
cứu rỗi tín đồ, đời ổn bình

ảo tưởng khiến người không tiếc máu
nhưng không làm được máy cày đầu
mồ hôi, chất xám và quy luật
vật chất nhân lên vật chất giàu

chủ nghĩa Mác Lê: kinh giảng đạo
một thời đổ rục nước non mình
chiến công nhờ ảo, duy không ảo:
thương nước, xả thân để quyết sinh

kinh tế, nếu nuôi bằng ảo tưởng
chỉ làm ra ảo, ảo huyền thôi
đo nhau, đo mức cao năng suất
ảo tưởng, đừng treo trước mũi đời

nhà giáo một thời giáo sĩ đồ
tôi chưa sùng bái tượng Lênin
ngỡ rằng ảo tưởng nhân thêm lúa
nhưng rã bao điều nhà máy tin

chính trị hết rồi tôn giáo đồ
tôi về im lặng ngó sông Hương
lặng im, thương kính ngôi trường cũ
thương bạn bè ta và Huế thương.

05:09 - 08:01, 14-03-2017 (HB17)

(1) Tác giả người Tây Ban Nha, Trần Xuân Kiêm dịch, Nhà xuất bản Quế Sơn - Võ Tánh, Sài Gòn, 1971.

(2) Nhân vật giám mục này được phong thánh sống, nhưng ông không bao giờ đọc câu kinh thể hiện đức tin về sự tồn tại Đức Chúa Trời. Ông không tin có Chúa Trời, mặc dù đó là điều răn số một, cơ bản nhất của Thiên Chúa giáo.

Bài 50

SÔNG HƯƠNG KHÔNG TRÔI

trở về nơi tuổi hai mươi
đóa hôn đầu, bỗng nên người – *Người Yêu*
giờ hai đứa có muốn liêu
cũng hôn gạch đổ óng rêu, sao đành!

đi xa, mình đã già nhanh
sông Hương trôi chậm, người xanh tóc hoài
gặp nhau? hay những ai ai?
tuổi hai mươi, hai đứa ngày xanh xưa!

màu đóa hôn, mặc nắng mưa
giấu trong lòng gạch không thừa đầu em
về soi tóc nước Hương thêm
sông thơm nhiều thuở mình mềm môi hôn?

sông lựa thời gian, lạ hơn
bảy trăm năm tuổi, hứa còn tóc xanh
hôn tay áp gạch, phải đành!
biết thương kỉ niệm, mãi thành *Người Thương*.

trước ngày 18 & 20-03-2017 (HB17)

Bài 51

VỀ THĂM CẦU Ý HỆ

trắng sơn một vạch rạch đôi
vàng màu nắng, xanh da trời, Hiền Lương!
như băng bằng lụa dễ thương
vết thương, chỗ cắt máu xương chưa lìa!

ngỡ cô gái Việt xưa kia
tâm hồn sững máu đầy bia mộ người
áo hai tà lụa xinh tươi
gió hai phía thổi, chề đôi, nơi này!

giữa cầu, lặng đứng chiều nay
còn nghe hai hệ người Tây chẻ mình
đứng như cây bút đáng khinh
nếu không viết trọn thơ mình – lòng dân

lụa Hiền Lương tươi vô ngần
băng nơi chia cắt, thực dân hai đường
ngoại xâm hai phía vết thương
niềm thế giới tại quê hương, thế này!

hai miền dựa giặc, đấng cay
bên thắng Pháp đã lâu nay tỉnh rồi
Tàu nô ý hệ, cắt, rời
eo Đài Loan thêm ghen lời Hiền Lương!

hai màu sơn lụa mướt sương
dang tay níu, hai tà cương gió chiều
bay lên nhưng chẳng phiêu diêu
Hiền Lương vượt thoát nghìn điều dối gian

ước mong Tổ quốc bình an
hai miền – đôi cánh, đôi ngàn trùng khơi
viết thật, vì thương nước thôi
bay lên, Bến Hải, thân tôi: bút cài.

15:24 h 18:05, ngày 21 (Ngày quốc tế về thơ ca do UNESCO của
Liên hiệp quốc công nhận) và 06:13 - 07:01, 22-03-2017 (HB17)

Ghi chú:

1

Cô gái trong bài thơ là hình tượng hư cấu, thể hiện chung cho bao cô gái Việt Nam thời chiến tranh và hậu chiến. Sở dĩ như vậy là vì màu nắng vàng tươi và màu xanh da trời có chất nữ tính rất rõ. Nơi xương máu lại xinh tươi, dễ thương như vậy! Thật là lạ lùng. Và điều đó khiến tôi nghĩ bao cô gái Việt có bề ngoài xinh tươi nhưng "tâm hồn sũng máu đầy bia mộ người" (T.X.A.).

Và rồi hình tượng tiếp tục phát triển thành con rồng lớn với đôi cánh là hai tà áo, biểu trưng cho hai miền đất nước, thân rồng là con sông Bến Hải. Còn bản thân tôi, tác giả bài thơ, chỉ nhỏ nhoi so với con rồng Bến Hải - Hiền Lương có cánh, hoá thành cây bút cài giắt trên vai rồng.

2

Sự xung đột ý thức hệ trong thế kỉ XX, cộng sản và tư sản, vô thần và hữu thần, đều là của người Tây (bao gồm người Mỹ)! Tình cảnh chia cắt ở Đức, thì đã đành. Nhưng oái ăm thay, lại bùng nổ ở Việt Nam mình! Oái ăm hơn nữa, không những ở Việt Nam mà cả ở Trung Hoa, bán đảo Cao Ly!

Ở khắp nơi trên thế giới, Chiến tranh Lạnh (Chiến tranh ý thức hệ) đã chấm dứt, chỉ còn riêng ở Trung Quốc - Đài Loan, Bắc Triều Tiên - Hàn Quốc trong thực trạng còn chia cắt, và ít nhiều ở Việt Nam, Cu Ba với tính chất khẩu chiến.

Riêng ở điểm này, người Châu Á, Châu Mỹ la-tinh quả là lạc hậu, bảo thủ, bi hài.

Trần Xuân An

*Xin hiểu Chiến tranh ý hệ là của người Tây! Hiểu đúng như thế để
vươn vai, giữ bờ, để Tổ quốc Việt Nam được bình an, không nên
hà hiếp nhau làm gì.*

*Trân trọng mời đọc lại, trọn vẹn bài thơ
VỀ THĂM CÂU Ý HỆ
Trần Xuân An*

Bài 52

ĐƯỜNG PHỐ NGUYỄN VĂN TƯỜNG (1824-1886)

đi trên đường phố tên Người
ơn bao chất xám, mồ hôi, tấm lòng
mấy hội thảo vọng núi sông
những ai yêu nước mang gông, lưu đày

xác biệt xứ, về quê đây
ai còn nhiễm giặc báo này sách kia!
chí cháu chất cũng héo lìa
ngậm cay nuốt đắng lạy bia mộ Người

đau nhọ sử, quãng tuổi mười
bao năm viết sách, tên Người sáng ra
yêu nước ta buộc làm ta
ngắn gọn hậu duệ, chí sa, lại ngại

đường tên Người nắng thấp rồi
quãng đồng vui, quãng biếc trời, đất xanh
sách – gạch xây; biển – ộp quanh
vớ tôi, hậu duệ, đã thành Tổ lăng.

trước 17:20, chiều 23-03-2017 (HB17)

Bài 53

NHẠC, QUẢ ĐỎ TRÁI VÀNG

lớp trẻ đang hát nhạc lính vàng
như nhớ về quan binh Lê - Trịnh
vô tư giếng sâu, trong và tĩnh
nhạc đỏ, nhớ quân Chúa Nguyễn xưa

cắm trái vàng lạnh – vỡ trời đùa
ngăn quả đỏ hiền – trò chống đất
đã thành sử rồi, thì hát tất
quả độc, trái say, lưu cầm nang

mùa mới, đỏ, vàng thành thuốc thang
vết thương tâm hồn cần cầm máu
Gianh mù nhạc còn cần nhân hậu
Bến Hải cấp quang, cần thật hơn

mỗi dòng sông chảy giữa nước non
sông đỏ vào sông không trở lại
đôi bờ sử, quả tươi, thơm trái
tâm Việt bao mùa ngọt đỏ vàng

tuy như Bến Hải, vết chém ngang
Gianh, tuyên truyền chi, bằng thẳng mõ!
chỉ một mình Hiền Lương đau khổ
gánh máu xương, hai núi tuyên truyền!

bài đỏ, khúc vàng nào vẫn nguyên
sàng lọc qua thời gian, dần rõ
đạo phi thể quyền là đức độ
vàng, đỏ chỉ là sắc thiên nhiên

nhạc sử chia vàng, đỏ, hai miền
sau *Cởi trói*, chẳng phân biệt nổi
màu gì, trước góc nhìn chật chội
xanh và vàng – màu cầu Hiền Lương?

06:11 - 07:32, 26 & chiều 27-03-2017 (HB17)

Bài 54

MÀU CẦU HIỀN LƯƠNG

hồn nhiên như trẻ thơ, sông hát
xanh da trời phía Bắc
không phải màu da Thượng Đế cao vòi
(tùy châu, Ông Trời vàng, đen, trắng)
phía Nam màu sớm mai, tươi non nắng
(trong mắt ai, màu lá sắp rơi)

Genève, năm tư, ngày 20 tháng 7 đấng
lòng dân ta, như ba nước gần xa, cắt rời
"không Jésus, không Marx"!
hồn dân tộc, không chia năm xẻ mười!
rời đến hai màu này, hai phía đỏ, vàng đã thổi
cuộc đấu tranh bằng sơn trên vải sắt!

tôi lại đến đây, chiều rời
Cầu Ý Hệ, sáng ngời
sau hơn bốn mươi mùa thu thống nhất
(sùng ngoại, khiến còn chia đôi Hai Khối chưa nguôi!)
di tích, dĩ nhiên, nguyên định nghĩa bằng màu sắc
đấu tranh, đối ngoại như trò chơi!

lịch sử đã qua, không thể nào khác
nghĩa binh Cần Vương gươm sáng lửa ngời
dù tuyệt vọng cầu Thanh, bé tắc
rời bên đoạt cờ Quốc gia, bên nhân danh Lênin học Marx
hào quang thắng Pháp
vượt Hiền Lương gãy đổ. Rồi Sài Gòn chơi vui

phục chế, lưu vào lịch sử muôn đời
phục chế, lưu vào tâm hồn em và tôi
đầy đủ lấp láy nghĩa màu, là chân thật
sự thật máu xương ý hệ cũng xa trôi
câu còn lại màu hiền, màu lương, sông ơi
đừng cạn lòng, mặt trào nước mắt

*05:10 - 06:30, 28-03-2017 (HB17)
& trong một ngày sau đó*

Bài 55

**THƠ VỀ GIẢI PHÁP
TỰ CẦU HIỀN LƯƠNG - BẾN HẢI**

bốn mươi hai năm hoà bình, nguyên lành thân xác
bao người lại mang nỗi đau tinh thần
có những tháng ngày vui mừng, quên nhục
đội lãnh tụ ngoại cường, cái nhục vong thân!

mong Đảng tự đưa lãnh tụ Mác, Lênin
ra khỏi Hiến pháp
đồng thời ghi rõ và thật
tự giữ thiêng, đức tin riêng
tôn giáo không được can dự chính quyền
đó là tự trọng dân tộc
thoát vòng nô lệ mất gốc!
thoát hoen ố mắt trời, thập giá, tâm thiên!
đất nước đời đời bình yên

ra thăm cầu Hiền Lương
sắp bước vào Tháng tư Thống nhất
đồng cảm tận cùng nỗi đau
Đức và Cao Ly, mỗi đôi miền chung mạch đất
(Trung Hoa mênh mông, eo biển mênh mông
cũng có thể đảo quốc Đài Loan độc lập)

sông Bến Hải trút lòng ưu uất
nổi lên, sao đau hơn phân li!
khát vọng từ vết thương Tổ quốc
giải phóng mọi người khỏi sống đứng như quỳ

xin đi tiếp con đường thống nhất
tự giải phóng Việt Nam thoát lên tóc ngoại cường
thương Bến Hải như chiếc khăn đấm mồ hôi và máu
mỗi bờ giải phóng nạn tuyên truyền trĩu gánh Hiền Lương

xin đừng kể công, nếu trên đầu dân còn lãnh tụ để quốc
xin đừng gọi ai là nguy, bởi ta vốn tay sai
xin đừng nói thống nhất, khi nhân quyền siết chặt...
chiều ấy tôi nghe Hiền Lương, Bến Hải hát về ngày mai

trông mong ngày mai Đảng thoát thai
từ chính gan ruột Đảng
với Tuyên ngôn Ba Đình – ánh sáng
Đảng Việt Nam (*) thuần huyết thống Việt Nam
Cầu Ý Hệ – vỹng ca dao nam bắc
nghiêng đồng nghiêng tây quạt mát –
cầu vòng bốn ngàn năm!
mềm mại mà thẳng tắp
Cầu Ý Hệ – cầu Hiền Lương.

07:01, 01-04-2017

(*) Hồ Chí Minh tuyên bố trước Quốc hội khóa I, kỳ họp thứ hai
(28 tháng 10 năm 1946): “*Tôi chỉ có một đảng, đảng Việt Nam*”.

Bài 56

TRÁI HOÀ BÌNH QUÝ BÁU

trái chín hoà bình nhưng nửa vỡ
mảnh rơi tứ tán, sóng khơi xô
nửa còn lại chát, khát thành ngọt
đau chiến tranh nên quý đến giờ

mắt tuổi học trò ngời lãng mạn
trái hoà bình khuyết vẫn trông đầy
cái nên có với bao điều thật
nửa đã thành thơ, nửa khác đây

xanh lại cây xương, hoa lá máu
trái luôn hao hụt trừ đêm rằm
giới nghiêm, không, hết nằm hầm trú
đủ ngọt hoà bình bốn chục năm

nhưng phải đánh xa, cầm mắt đảo
trái hoà bình mạn gió xoay tròn
chiến trường Nam đối hậu phương Bắc
gối súng, hoà bình sẵn nổ giòn

nhân mãn, biển người, giặc thí lính
tràn dân xâm thực, lẫn vào ta
tháng ba mươi tối, rằm hai nửa
thoát nội chiến rồi, vượt cũ xa!

phản chiến, vì ghê máu ruột thịt
ngoại xâm truyền kiếp, đau gờm tay
hoà bình, khát vọng nguyên bờ cõi
tự cổ mài thơ, trắng khuyết gầy.

21:10 - 23:25, 05-03-2017 (HB17)

Bài 57

**KINH NHẬT TỤNG
VỀ THẬT, TỐT VÀ ĐẸP**

lời chuông, tiếng mõ
giọng bút, mắt phim
bảng vang, sáng vở
báo vạch, đài tìm ...

đau đời, cứu độ
thấy đều có tim
cái tâm nếu vỡ
nhân loại đuối chìm

ngành ngành vậy đó
soi cả xà lim
thật, tốt, đẹp. Ngộ
trời rộng cánh chim.

06:12 - 07:23, 12-04-2017 (HB17)

Bài 58

LỚP CHÚNG TA THƯƠNG MẾN

--- (thân thương tặng
lớp Việt - Hán - ngữ văn Việt 1974-1978) ---

trường cũ, bốn mươi ba năm, đã xưa ⁽¹⁾
xưa hơn nữa
    nơi đã trăm năm ⁽²⁾
    trước năm chúng ta vào học
Toà Khâm sứ Pháp nghênh ngang mọc
Thương Bạc nhìn chéo qua đây ⁽³⁾
    nuốt hận giả cười

.
thuở chúng ta chào đời
    giặc Pháp cuốn cờ rồi
trường đại học dựng trên đất này ⁽⁴⁾
    nơi đau thương thành sẹo
lớp chúng ta
    đóng một năm vào quá khứ
    thời Bến Hải khoá đường chia rẽ
ba năm bắt vít vào cánh cửa, mở ra
    thông rộng hai miền

.
khác tám mươi năm
    sông Hương đục bóng Paris
    (có mười một năm
    còn vững chủ quyền) ⁽⁵⁾
khác Bến Hải hai mươi mốt năm
    cát Cầu Ý Hệ
khác sông Gianh
    ngót hai trăm năm
    Đàng Trong phải vươn dài đất trẻ
khác hẳn thế
    thời bốn năm đại học là bản lề

·
khoá cửa mở
    rồi tháo bản lề
    súng biên giới Tây Nam và Bắc ⁽⁶⁾
    còn vọng nghe
gần tròn bốn mươi năm
    tiếng cánh cửa rơi vào kho sử
lớp chúng ta trở về trường cũ
từng giây phút nói cười dài trăm rưỡi năm

·
bốn năm học cùng nhau
    nhân với mười tháng trăm
tình bạn không già
    chẳng bạc phai như tóc
máu Đoàn Kiệt binh
    đỏ ngời thất thủ kinh đô ⁽⁷⁾
    lệ Tháng Tám Mùa Thu
    trong veo thống nhất
    cờ Phật giáo dưới xích xe tăng
    vàng lửa cháy dân lương đòi công lí
    mực Mậu Thân
    tím đậm cũng hoà bình ⁽⁸⁾
    đều hoá ngọc
chúng ta còn giữa mài
    dân chủ, tự do, độc lập
    những viên ngọc khác trong tay

·
dấu vết lịch sử nước non
    ít nhiều làm mắt chúng ta
    bâng khuâng cay
thiếu vắng hơn nửa lớp
    ít nhiều là nỗi đau hậu chiến
cách nửa vòng trái đất
    hợp mặt qua cáp quang sóng điện
ngoài bận bịu đời thường, có xót đau nào

còn chia cắt với trường xưa!

06:21 - 09:01, 16-4-2017 (HB17)

- (1) 1974-2017. Năm lớp bắt đầu nhập học: 1974 (1974-1978), tính đến 2017 là 43 năm.
- (2) Theo Hiệp ước Giáp Tuất 1874, Toà Khâm sứ Pháp được xây dựng. Đến 1875, sau khi Hiệp ước được phê chuẩn, mới khởi công.
- (3) Nha Thương bạc của Triều đình Huế, ở bên bờ bắc sông Hương, nơi tiếp xúc với Toà Khâm sứ Pháp. Cơ sở Toà Khâm sứ Pháp, bên bờ nam sông Hương, bị phá sập, tan hoang từ 1945, nhưng sau đó, cho đến khoảng 1954, vẫn còn chức vụ Khâm sứ (Tổng trú sứ).
- (4) Khoa Sư phạm (Đại học Sư Phạm ngày nay) của Viện Đại học Huế xây dựng tại đây vào năm 1957.
- (5) Tính từ 1874 đến 1954, trong đó có 11 năm (1874-1885), Triều đình Huế còn giữ vững chủ quyền đất nước từ Bình Thuận ra Bắc Kỳ.
- (6) Từ 1975, đặc biệt từ 1978-1979-1989, nước ta chiến tranh với Kh'Mer Đỏ và với Trung Quốc.
- (7) 05-7-1885 (23 tháng 5 Ất Dậu). Trận đánh vào Toà Khâm rất khốc liệt. Phán Nghĩa binh, Đoàn Kiệt binh là hai lực lượng quân đội được thành lập, huấn luyện để chuẩn bị quật khởi nếu Pháp ủy hiếp kinh đô...
- (8) Kí ức Huế còn đậm nét về bốn sự kiện lớn: Kinh đô quật khởi, thất thủ (1885), Cách mạng Tháng Tám (1945), Phật giáo đấu tranh (1963), Tết Mậu Thân (1968).

Bài 59

THẮNG TỰ, CÙNG TỰ KIỂM

tận gốc đau thương, bi tráng
là từ thuở Sơn Chà
lửa chiến thắng
không đủ cháy ngời khắp nước
đuổi giặc, ta lần từng thước cát
từ Đông Nam bộ, giặc lần xuống, lần ra
bằng súng thép tàu đồng, cương ước

khát khao độc lập
nhưng nước khổ nghèo, xác xơ
cũng phải giành từng bước
mỗi bước dài đến mấy mươi năm
Tháng tám Mùa Thu bốn lăm
độc lập vài ba năm lại như khoảnh khắc

khát khao độc lập
đành phải dựa ngoại cường
nhưng thắng Pháp
phải chia lia – thống nhất
thống nhất theo thuở dưới cờ Xô-viết sông Lam!
nên đến tận hôm nay, đâu chỉ Miền Nam
nhân dân còn khát khao độc lập

độc lập, chủ quyền Tổ quốc
sao còn đội lên đầu nhân dân lãnh tụ ngoại cường!
đấu chiến thắng, tuy chưa toàn thắng
còn phải tự vượt thắng
di căn nô lệ, hơi ối, đã trót bình thường!

còn phải tự vượt thắng
di căn hận thù ruột thịt
xả đạn đỏ nòng, nguyện rửa đến ba đời

từ bức màn tre, màn sắt
đến cáp quang, tận mắt
mới thấu hiểu Miền Nam
thuở còn chia cắt
để tự thấy xót xa thôi?

"nhìn thẳng vào sự thật, nói đúng sự thật"
tận gốc đau thương, bi tráng ta
là Vatican, giặc Pháp, rõ rồi
gần một trăm sáu mươi năm
chiến công Đà Nẵng
tự quét sạch di căn nô lệ mập mờ, nín lặng
trên đầu dân tộc ta, trên bãi đảo biển khơi

Ba mươi Tháng Tư
dấu hỏi treo cao giữa trời
Miền Bắc thắng ư? Không!
"chủ nghĩa Mác - Lê bách chiến bách thắng"
Nga Xô thắng
chẳng lẽ không phải Nga Xô ư?
không lẽ mỗi một Lenin?
bốn ngàn năm tệ thể chưa từng
nên máu xương thành cay đắng
độc lập, đại đồng, phải thoát nạn cầm súng ăn xin

Ba mươi Tháng Tư
nay lịch sử đã phơi ra hai mặt
căn nguyên là chủ nghĩa thực dân
bành trướng Chúa quyền
căn nguyên là súng bái cá nhân lãnh tụ ngoại cường
học thuyết vô thần
đấu tranh giai cấp
Việt Nam rơi vào nội chiến xương trôi máu ngập
bắn chéo vào cả Hai-Khối-cuồng-điên

Mỹ tự ghi công chống cộng mặc dù muối mặt
bi kịch dân lương Miền Nam
đã đến thế, còn phải lật đổ Chúa quyền!
cảm ơn hoà bình, thống nhất
mạng toàn cầu cho vòng tay thế giới nối liền
nhân dân bao dung, trung lập
vạch trần sự thật
giải thoát cả hai Miền
khi không thể mị lừa độc lập
Đất nước bình yên...

Đất nước khó nghèo
bom đạn triền miên
xưa, đánh đuổi mọi ngoại xâm
phải đành đánh lán
nô lệ ít nhiều còn di căn
lại bị buộc, ta nhòì sợ chính mình
cũng phải tự đánh lán
vào tiềm thức thăm thẳm tối tăm
để tự vượt thắng
nhân dân bình đẳng với tượng như người nhà
– tượng Hồ Chí Minh
đọc *Tuyên ngôn độc lập*, đứng thẳng
giữ hết mọi ngoại cường không phải Việt Nam ta.

05:32 - 08:01, 19 & 21-4-2017 (HB17)

Bài 60

KHUẤT VÀ SÁNG

vận nước vào thơ cùng số phận
thẳng ngay văn sử, khôn, xưa nay
chữ nào im khuất giờ vang sáng
mãi chính mình trên Tổ quốc này.

13:40 - 16:10, 20-4-2017 (HB17)

Bài 61

CỘNG BA NĂM FACEBOOK

hơn ba năm nhưng nhân mười thao thức
tiểu thuyết và thơ tôi là dấu cộng hồng
đỏ mảnh trắng non, hình thoi vuông đỏ
đều máu rịn lên gạc trắng màu tâm không

bao vết thương cả trăm năm trong sử
tôi khảo luận, băng bó, mong lành lặn nỗi đời
lại tiểu thuyết và thơ, bao tấm gạc
hậu chiến rồi, còn ướt máu biên cương, đảo khơi

nội chiến, cái chết nào cũng về lòng đất mẹ
vết thương nào cũng thành sẹo núi sông cha
như hai thanh kiếm, đạn băng chéo vào Hai Khối
Hai Khối đều bại rồi, súng thẳng Pháp nở hoa

thương người lính vàng, thương người lính đỏ
chiến tranh khép lại theo lễ công bằng
mọi vết sẹo cực đoan đắp mòn theo quy luật
huyết cầu thì đỏ, huyết tương thì vàng

bao trang sách thơm phải chịu tanh gạc rác
tôi hứng nắng tẩy trùng, hứng mưa giặt sạch giữa trời
như cờ hình thoi vuông hồng, trắng non đỏ
đỏ hồng dấu cộng, vì Đất nước, tình người

chỉ huyết cầu, hoặc chỉ huyết tương, là không thể
nhưng máu Rồng Tiên, đâu phải máu lãnh tụ ngoại cường
thấp cho nhau lửa tự trọng và chủ quyền dân tộc
ai thay máu ai? Xin nghĩ lại Đất nước mà thương.

07:12 - 13:47, 25-04-2017

Bài 62

HOÀ BÌNH, HÌNH NHƯ...

hạt dâm chồi, cây lớn lên trong đạn bom
đến năm mươi chín tuổi
đôi khó rầy rùng, súng rền đảo khơi, biên giới
đổi mới, Đất nước quay về quy luật ngàn năm

cộng bốn mươi hai năm, tự hỏi lặng thầm
cây già chưa đó?
trái dạng sách, treo giữa bão mưa nắng gió
chống chọi bốn bề để còn đích thực Việt Nam

cây đứng giữa trời hít thở mười phương mệnh mang
nhưng đừng dán vào cây nhãn hiệu đế quốc
đừng thay máu cây bốn nghìn năm dân tộc
bằng máu lãnh tụ ngoại cường

đội lãnh tụ ngoại cường, sao bảo bình thường?
thảo nào giữa đời, trên mạng, chiến tranh chưa tắt
nghe vang lên câu hỏi: Ai ôm chân giặc?
sáu mươi mốt tuổi, ngẫm sâu, cây chưa thấy hoà bình

khi nhãn hiệu, máu huyết lại tinh ròng Việt Nam mình
ai có thể trách móc, oán hờn, gây chiến!
kẻ ghét ta, chỉ là lũ lai căng, cuồng ngiệp
cây đời tôi càng khao khát hoà bình.

sáng sớm - 10:11, 26-04-2017

Bài 63

NGÀY 30 THÁNG TƯ, BÌNH TÂM

chính trị, hai tiếng khiến lắm người bĩu môi,
cau mày lo sợ
thứ bệnh không nên để nhiễm vào thân, vào lòng
tay nó vung ra bao trùm, thò vào mọi ngõ ngách
nhưng nó nắm chủ quyền, danh dự núi sông

khoa học toán có Pythagore, Thalès
điện hằng ngày, nhắc đến Ampère, Volt
làm sao vắng Descarte, Khổng, Lão trong triết
chính trị học không quên Rousseau, Proudhon

và bao hội đoàn quốc tế lan ra quanh trái đất
Hướng đạo, Powell, Chữ thập đỏ, Dunant...
nhưng tất thầy họ là thành tố của đời, từng mặt
không bao trùm, độc quyền thống trị
đất nước, toàn dân

ngay cả Thích Ca, Jésus, Mahomet
xuyên qua nhiều biên cương, cũng chỉ về tâm linh
nhà-nước-tôn-giáo đã tiêu vong, tàn dư còn cũng ít
họ không phải lãnh tụ chính trị ngoại cường,
lãnh tụ của lãnh tụ mình!

tên tuổi lãnh tụ ngoại cường
độc quyền kinh tế - chính trị học
thống trị cả triết, thế giới quan, nhân sinh quan
tên tuổi họ khắc vào Điều lệ đảng cầm quyền, Hiến pháp
nước ấy thành thuộc địa, quan chức đều quốc gian

chiếm lĩnh tài nguyên nào quý hơn tài nguyên tim óc
nên điều kiện là buộc phải nhồi sọ
từ trẻ sơ sinh cho đến cụ già

đất nước đó sáng loà Lénine, Staline và đở rục
tạm giao cho Trung Quốc, rồi cuối cùng thuộc về Nga

trừ cuồng vọng, có thể học Marx nhiều điều hay,
Lénine nhiều câu được lắm
tiếp thu Staline, Mao đôi lời, ngoài bản chất
tàn bạo, độc tài
giá như họ không phải lãnh tụ đế quốc cờ hồng,
lãnh tụ của lãnh tụ nước yếu
thì chiến tranh súng, chiến tranh bút Việt Nam
đâu đến hôm nay!

các lãnh tụ cường quốc cộng sản cũng háo danh,
cá nhân chủ nghĩa
bòn rút máu, mò hôi chính quốc để quảng bá tuổi tên mình
cả tỉ người, hàng trăm triệu người
mãi còn buồn đau thắm thía
đau chủ quyền đất nước, quốc thể bị hi sinh

thơ tôi viết từ chúng ta, bao trái tim tự trọng dân tộc
quy luật thực tiễn bảo tôi khi chúng ta bị quy luật cuốn trôi
xin nói thật vì lòng yêu Tổ quốc
thương lãnh tụ nước mình, chịu nhục cứu dân,
nay chơi với chơi với

mặt phải rồi,
và đây mặt trái của từng bài thơ – từng chiếc lá
người làm thơ lẽ nào chỉ ươm
và chăm sóc một nửa sự thật giữa đời này!
Ngày 30 Tháng Tư, tự nhìn bóng râm,
xin chúc bình tâm tất cả
thương cây sự thật 159 năm,
từ trận Sơn Chà cho đến hôm nay.

07:11 - 09:32, 28-04-2016 (HB17)

Bài 64
HAI CHÂN

cả dân tộc đi một chân sự thật
chân sự thật kia bó gập, buốt đau
thoải mái bước như loài người được thể
mấy chục năm, không lẽ chẳng được đâu!

14:23 - 16:20, 28-04-2017 (HB17)

Bài 65

NGÀY NƯỚC MẮT, NGÀY MỒ HÔI

hôm qua, ngày nước mắt
nước mắt đoàn tụ đỏ, nước mắt tan tác vàng
hôm nay, ngày mồ hôi, không chỉ Việt Nam
mồ hôi long lanh quanh trái đất

bao nhiêu năm rồi niềm hồn nhiên ngỡ ngác
sương lóng lánh hoà bình
mực viết mãi còn tươi như thuở thiếu niên đậm đặc
một viên mừng tươi hoà bao giọt sáng lung linh

thấm thía thương ngày hàng triệu cái xác
còn sống nhưng đều Nguyễn Trãi, tử hình
quá hồn hậu tin tưởng lai sẽ khác
vẫn còn thời không chấp nhận ai khác với mình

cuộc đời cứ như khuôn nhạc
thơ đọng mỗi chữ ca từ một hạt huyết chẳng
ngày nước mắt, ngày mồ hôi, ngày tru di nhất loạt
rơi vào sử kí nỗi buồn muôn năm

muốn vạn thuở kết ngọc ngời ca thống nhất
mắt mắt riêng sá gì khi đất nước rõ giặc xâm lăng
nhưng óc phân biệt ngàn lần hơn chia cắt
đần đau ngoại cường xâm thực tận mỗi trang văn!

gửi vào sử máu vô hình tru di, buồn và vui nước mắt
mồ hôi Nam, Bắc, ngang giá nhau không
không cần phân chất cũng thấy ngay chất giặc
nơi mỗi chữ văn thơ mỗi giọt mồ hôi trong

Bài 66

AI NGÀN SAU MẮT NGỦ

những lứa tuổi vất qua
chiến tranh - hậu chiến, đã già
rời lần lượt đi xa, thành quá khứ
nhưng cùng Cầu Ý Hệ muôn đời
nhiều nơi
lưu vào văn sử
bút độc lập, dân chủ
trang sách tự do, tờ báo tự do
hắn làm lắm kẻ âu lo
chui xuống mồ cũng thiên thu mất ngủ

các nhà chính trị, quan to, quan nhỏ
không sợ thánh thần
không ngán lắm nhà văn
nhưng rất âu lo bởi các nhà chép sử
sợ nhất các nhóm sử gia đâu đó
(chép sử nước, sử làng, sử đời sống, sử xương tro!
họ xuất hiện chưa, trên mạng bây giờ?)
nhưng với nội lực văn, nội lực sử
câu thơ đâu phải băng quơ!
dẫu vậy thơ cũng chỉ là thơ, đừng sợ

đừng sợ, thơ không đẩy nổi ai xuống mồ
nhiều lắm chỉ khiến lương tâm đời mất ngủ
cho dù sự thật đã thành muôn trùng xương khô
đừng sợ, đừng sợ
thơ không đẩy nổi ai xuống mồ
dầu sắc như gươm, nén như thuốc nổ
thơ vẫn chỉ là thơ
với nội lực văn, nội lực sử
thơ cũng chỉ là thơ, đừng sợ
bạo lực sợ thơ, làm sao còn thơ!

trước 08:30, 03-5-2017 (HB17)

Bài 67

ĐOÁ VÀ CUỐNG 1954

đoá Điện Biên, nhưng cuống lại rơi vào Bến Hải
phía trở lá bảo hoàng, phía trở lá bảo hồng
đỏ Điện Biên muôn đời sáng mãi
đau cuống xanh nước mình Bến Hải rời bông!

cuống Bến Hải, như chẻ lòng vậ đầy
bởi đoá Điện Biên không thuận Việt chiến công
bao nhiêu năm cuống rờng rờng máu chảy
Bến Hải y nguyên nhưng hai phía đoạt dòng!

ngay từ lúc Điện Biên còn là nụ biếc
cuống còn vô hình, nhưng người đã chia lòng
Bến Hải, trở hai lá hai bên cho rõ rệt
Điện Biên đỏ một màu ý hệ, khác ngàn năm tổ tông

giặc Pháp trăm năm đã đầu hàng, Điện Biên sáng chói
bảo hoàng bị tráo đổi, đổi lá bảo hồng
Điện Biên dăm cánh rơi, cuống rụng vào Bến Hải
Điện Biên vẫn muôn đời thơm ngát non sông

thật tận cùng, "chủ nghĩa Mác Lê bách chiến bách thắng"
chói lợi ngoại cường, cắt chia ruột thịt, nát lòng cháu con
nhưng Điện Biên, vốn liếng hùng thiêng
để mặc cả về chính nghĩa
chính Điện Biên, trận cuối,
thênh thang khuất phục Sài Gòn.

05:10 - 07:20, 04-5-2017 (HB17)

Bài 68

**BA MƯƠI NĂM 1945-1954-1975,
ĐẠI ĐA SỐ ĐỨNG GIỮA**

bảo hoàng, ngọn cờ vàng Quốc gia
đã bị Thập giá đoạt
và khi cất đi tính đa nguyên, trong *Tuyên ngôn Độc lập*
ngọn cờ đỏ trở lại thực chất bảo hồng

bảo hoàng, bảo hồng, ở cấp độ thế giới
trở thành thần phục Va-ti-can, thần phục Mat-xcơ-va
bao người yêu nước, giữa hai gọng kềm, giấy giụa
đành chết đứng với đình chùa, hương mộ ông bà

trực tiếp và vũ khí
cướp nước, cướp hồn dân ta
bảo hoàng, Pháp - Mỹ
bảo hồng, Nga – Hoa

lich sử vô cùng xót đau, nhưng cô đọng chỉ thể
viết mệnh mông, rối rắm, càng thêm lệch sai
ba mươi năm ấy quá dài, kềm há ra hai phía
nhà chép sử có ghi chẳng, trong mọi cuốn sử dày?

07:03 - 08:50, 05-95-2017 (HB17)

Bài 69

ÔNG LÃO GẦN TRĂM TUỔI

ông ấy nói rồi, ta có nghe không
giữa một thời nước non toàn nhãn ngoại
thương dân cứu nước, biết hướng về đâu
chỉ Nhà Nguyễn chính danh, nhưng nát nhàu
làm Kiều mấy triệu! Hết còn hi vọng
thế mà lòng ông vẫn hoài lóng ngóng
tận ngày núi sông bừng sáng Điện Biên
gốc Đảng Trong, phương Nam – lòng ông nghiêng
cả hai Miền chẳng đâu còn giặc Pháp
và Miền nào cũng còn vương ưu phiền
Bến Hải thành Gianh rạch rồi ý hệ

Sài Gòn sụp đổ, đời ông rách xé
tránh mọi nhãn ngoại dán chính kiến mình
gần trăm tuổi, phó thường dân tội tình
ông tự hào suốt đời khinh nhãn ngoại
ta nghe kể, bút lướt và hí hoáy
anh hùng dân tộc, có không, thời mình?
suyt bật trận cười trời đất rung rinh
thương kẻ sĩ trung trinh thuần dân tộc
đau thở nước yếu hèn, ta đã khóc
mong thuần Việt hùng mạnh đến ngàn sau
sử cần ngoại cường, hậu thế bạc đầu.

06-5-2017 HB17

Bài 70

ĐIỆN BIÊN, TỰ HÀO & MÓN NỢ

hệ lụy cho đến hôm nay...
Đất nước chia cắt
cải cách ruộng đất đầy cán bộ Tàu
thi sĩ uốn bút sùng bái Staline, Mao
sách báo, trường học ngầu tanh maoisme
để ghì Mỹ, chiến tranh dằng dặc dài
máu xương ruột thịt
Hoàng Sa, nỗi đau gằm thét Biển Đông
máu đỏ mười năm đỏ núi đỏ đồng
tận Campuchia, dọc biên giới bắc
bauxite Tây Nguyên, Formosa
ung thư gieo rắc
lắm nơi như thể tô giới, nhượng địa cho Tàu
lãnh đạo buộc lòng tri ân thuở trước
thế đó, Điện Biên

Điện Biên
mãi mãi dân tộc tự hào
mãi mãi nỗi đau món nợ như trùng dẫn dắt
Điện Biên
ngấm nghĩ, vượt thoát
còn nợ ư? Thì trả bằng tiền
không thể cưỡng bằng độc lập, chủ quyền
Hoàng Sa, Trường Sa gằm thét
gằm thét Tây Nguyên, Formosa
Điện Biên, Điện Biên sáng loà
nhưng hệ lụy Đại Hán sâu xa nhất:
di căn maoisme
toàn bộ dáng vẻ, tâm hồn
sao lại vui, ta giống Tàu, ta khác tổ tông
không cách nào phân biệt!

làm sao giữ mã nhuộm răng ăn trầu
làm sao giữ mã xăm trên tay hai chữ “*sát Thát*”.

sáng sớm 07-5-2017 HB17

Bài 71

ĐẤT NƯỚC MÌNH VÀ TỬ CƯỜNG

Pháp cướp nước, Nga cướp hồn
Mỹ tiếp sức, tham chiến để kể công chống cộng
được phân công, Trung Quốc hùng bành trướng
Nga đoạt lại, chiến tranh biên giới nổ bùng

tự do, biết nhiều, Miền Nam chữi vung
sau bức màn sắt, chỉ được đổ một màu – Miền Bắc
nếu không có Điện Biên, đuổi sạch giặc Pháp
chắc chi đến hôm nay, lòng dân yên

mấy chục triệu người lên mạng thông tin
đứng trên đồng hỗn tạp, trải rộng xa tầm mắt
thấy trọn 159 năm, khóc, cười,
và biết đùa với ai ngày xưa là giặc:
bốn bánh xe tứ cường, trên đỉnh xe hai chữ Việt Nam.

trước 06:55, 08-05-2017 (HB17)

Bài 72

KHÔNG SÙNG BÁI

gặp Phật, cần giết Phật ⁽¹⁾
(giết sùng bái trong mình)
tay Phật chỉ trắng sáng ⁽²⁾
trọng sáng, còn tay, khinh

Đạo Phật không sùng bái
thiền ngữ, nghe, thật kinh
như búa đập định kiến
ngộ rồi, thấy quân bình

nhà tôi có tượng Phật
thỉnh thoảng mèo trèo chơi
thầy đều có phật tánh
Phật chứng ngộ hơn thôi

*"khiến dựng tượng mình
khắp trời mê muội
đầy đoạ sinh linh
sương tên bụi tuôi"*

quá lâu rồi, tôi viết
giờ nhớ lại, biết ơn
Phật bảo không sùng bái
phê phán sâu đậm hơn

Phật không phải Thượng đế
sao sai khiến chúng sanh
chẳng ai có phép thuật
Phật chỉ khuyên làm lành

Phật lia xa chính trị
ăn mây lòng tử bi
không quyền lực lãnh tụ
là thầy diệt sân si

tượng ba mẹ, tượng Phật
tran chung mấy ngàn năm
sách Phật, đầu kính gói
lệ, mồ hôi sáng tâm

đồng, gỗ hay đất sét
chày chuông mõ thức Người
tượng bên bàn đàm đạo
Phật ngàn năm mỉm cười

tượng nhắc chuyện thiên cổ ⁽³⁾
lỡ đường, mưa, ghé chùa
chè tượng Phật, sưởi ấm
Phật sáng lòng sư xưa

tám vạn bốn ngàn cửa
vẫn thoáng cửa tâm không
không tượng thì biểu tượng
Tịnh Độ vẫn Thiên Tông.

sáng sớm Rằm tháng tư Đinh dậu HB17 (10-05-2017)
& *sáng sớm 11-05-2017 (HB17)*

(1) "*Phùng Phật sát Phật, phùng tổ sát tổ*", lời của thiền sư Huệ Khai, một vị tổ dòng Lâm Tế, thể hiện tinh thần tự giác, tự tại, tự chủ, không sùng bái tha nhân, kể cả Phật, tổ sư môn phái (thụ giáo để rồi tự tu tập; "*tự thấp đước mà đi*"). Thiền tông thường dùng cách nói, cử chỉ cường điệu, dữ dội, tạo ra chấn động để phá chấp (đập vỡ định kiến...).

(2) "*Ngón tay chỉ mặt trăng không phải là mặt trăng*", lời Đức Phật Thích Ca. Mặt trăng là mặt trăng. Ngón tay là ngón tay. Hãy nhìn

theo hướng mà ngón tay chỉ để thấy mặt trăng. Nếu nhìn ngón tay thì sẽ không bao giờ thấy mặt trăng. Đừng lầm ngón tay là mặt trăng. Chân lí giác ngộ được ví như mặt trăng. Ngón tay là Phật pháp hay chính bản thân Đức Phật.

(3) Chuyện Thiền sư Đan Hà (Đan Hà Thiên Nhiên) chỉ tượng Phật để sưởi, nhằm khai ngộ ý thức phá chấp (ở đây là không sùng bái) trong Thiền tông.

Bài 73

**ĐẠO TRỜI PHẬT
KHÔNG DỰNG TƯỢNG**

phục Đạo Hồi, Tin Lành
không bao giờ sùng tượng (*)
rõng nhà nguyện, đền thờ
như Trời không hình tượng

Đạo Trời người Việt mình
không ca tụng, hát xướng
Trời – vạn vật hiển linh
không bao giờ dựng tượng

Đạo Hồi xây quốc giáo
thánh chiến bằng súng gươm
Chúa đâu thích ca ngợi
xua quyền lực máu xương

Đạo Trời Phật đất Việt
trọng thờ kính tổ tiên
tưởng niệm vạn năm khuất
hương toả ngoài bàn Thiên.

11 giờ, 09-5-2017 HB17

(*) Đạo Hồi, Tin lành giáo (Tân giáo Kháng cách nói chung) không thờ tượng, kể cả tượng Mahomet, Jesus trong đền thờ, nhà nguyện hay bất kì nơi đâu. Tuy vậy, tín đồ vẫn rất đông đúc và đức tin rất sâu sắc, mãnh liệt.

Bài 74

**ĐỨC PHẬT
KHÔNG BẢO AI PHỤNG THỜ MÌNH**

bốn mươi chín năm không nói một lời nào
đó là lời cuối
Đức Phật nghiêm trang
trần trối

Người buông bỏ quyền lực đỉnh cao, mặn nồng chấn gối
từ biệt cả thân sinh lẫn con đẻ của mình
bốn mươi chín năm đẩy lùi bóng tối
cuối cùng buông bỏ Đạo pháp, trần gian lại vô minh?

có thể buông bỏ tất cả, vì chúng sinh
nhưng sao buông bỏ Đạo pháp
một đời trần trở, nghiệm suy, giảng truyền
với thân phận tận đáy cùng giai cấp?

áo vá, chân không, đầu trần, hành khát
gian truân thuyết giáo cứu độ chúng sinh
có lần, một cành sen Đức Phật đưa lên, im lặng
là giáo hội ư? Xuất gia?

Buông bỏ gốc thơm, biếc nước, đen sình?

vô ngôn? Là không nói, nhưng không phải không nói
truyền giảng bốn mươi chín năm
chỉ nhằm đánh lửa mà thôi
mỗi chúng sinh tự châm dầu dưỡng sinh,
tự thấp cho mình ngọn đuốc
giáo hội giữ lửa ở cành sen tinh khiết –
ngọn đuốc pha lê sáng soi

Đức Phật buông bỏ hết, chẳng mang theo chút gì
(khác bọn cầm bút chúng tôi!)

Người chẳng lưu lại một chữ,
chỉ trang kinh mây trắng xoá
không nét bút vẽ chân dung nào,
mà chỉ là lời học trò phác tả
Đạo pháp của Người cũng chỉ vô ngôn

đến Đạo pháp cũng bỏ buông,
thì bảo ai thờ làm chi
những mẫu xương còn sót lại
nhưng phong tục Nepal thờ, như mọi người mọi giới
cho dù có thành ngọc thiêng xá lợi hay không
còn tượng Phật về sau, như sau này, ảnh cha mẹ tổ tông

hậu thế đúc tượng, tùy mỗi dân tộc hình dung
Đức Phật chỉ còn vọng âm ở cành sen lửa đuốc
vạn trang kinh, giáo hội nguyên thủy dày công kết tập
nhưng cốt tủy Đạo Phật chỉ ít chữ tinh túy cõi đời

hai niềm Xót Thương, Vui Bỏ, một nụ Mỉm Cười
bốn bước Diệt Khổ, tự tháp quanh tượng Phật
từ cành sen là giáo hội như hình ngọn đuốc
lửa pha lê, khói không màu – hương sen

con người đối đầu với bao tranh đoạt, áp bức, bon chen
ước chi chùa là chốn an nhiên,
mọi lợi danh lắng trầm tan mất
xin đừng để lợi danh gắn đặt vào tượng Phật
tổng thể mọi ngôi chùa đều thanh khiết như sen

mỗi giáo hội quốc gia,
    như cành bông sen, dáng hình ngọn đuốc
mỗi nước, mỗi nhà, mỗi người tự tỏa hương,
    thấp lửa mà đi
đừng xuất hiện giáo hội toàn cầu,
    kẻ cục bộ, thực dân khuynh loát
sen trở thành quả đạn,
    bắn vào tôn chỉ tự thấp đuốc của Người,
    đâu có ích chi!

06:11 - 08:33, 13-5-2017 (18-4 Đinh Dậu)

Bài 75

TÂM LINH BAO LÀNG THÔN XƯA

giữa nhà trang nghiêm bàn thờ gia tiên
trang nghiêm, tượng giữa chùa: Phật tổ
như thờ mẹ cha: thờ *Ngươi Giác Ngộ* ⁽¹⁾
phong tục thôi, chẳng ai dạn thờ mình

Lão tử vô vi, vô công, vô danh
hết sức mình, với cái không, tất cả
hậu thế vẫn vẽ vờ tranh, tạc đá
(dù trực cảm hơn, nếu rỗng đền thờ) ⁽²⁾

từ bi: cứu khổ, xót thương, hiền từ
hỉ xả: vui tặng, nhẹ buông, có thể
nhưng giữ từng phân đất rừng, đảo bẻ
người Việt mình thờ cung kiếm trong đình

quán pháp sư phảng phất Đạo Đức kinh
chùa thiền sư ngân nga chuông Bát Nhã
đình tiên hiền, dàn gươm đao sáng loá
trường nho sĩ vẫn duy lí nhất làng

biến động trăm năm, vẫn còn khói nhang
bàn Thiên, giường thờ, đình, chùa, nhà tộc
tâm thức dân gian ngàn xưa kết ngọc:
tín ngưỡng Trời Phật, in bóng chùa làng

Ông Trời không dáng nét, mà mệnh mang
lặng trông thế gian tự do, nhân quả
cõi đời gieo gặt, cõi đời vay trả
Bụt cổ tích là Phật bảo ban đời

kiếm cung Giữ Nước, ngọc Trời Phật soi
ngọn bút Gia Tiên, nén hương Dòng Họ
đãi lọc, kết tinh, đong hồn chùng đó
tâm linh thuần Việt, rộng mở mười phương.

06:23 - 07:34, 14-5-2017 (Đình dậu HB17)
& sáng sớm 15-04-2017

- (1) Buddha, phiên âm và gọi tắt từ ngàn xưa là Bụt. Buddha có nghĩa là *Người Giác ngộ*. Chính xác ngữ nghĩa là như thế.
- (2) Quán thờ (đền thờ) rỗng không như đền thờ Hồi giáo, nhà nguyện Tin Lành giáo. Chính cái không (hư vô) mới là cốt tủy của Đạo Đức kinh.

Bài 76

TÍN NGƯỠNG TRỜI PHẬT

Trời muốn không cả danh từ
vì chính Trời vốn là hư vô Trời
nhưng tội lỗi, hiểm ác đời
nên trong tín ngưỡng, hiện rồi Trời xa

vô hình như gió, Trời là
vô thanh, vô ngữ, bao la, là Trời
mọi huyền thuyết từ miệng đời
cùng lể lạt, vô nghĩa thôi! Phàm lòng!

Người Giác Ngộ, thánh thần không
vì chúng sanh, đạo tinh rỗng, sáng lên
Phật là Bụt rất thân quen
giản đơn chân lí, đâu nên thêu rườm

trả vay mượn, gặt gieo ươm
công lí chung cõi vô thường nhìn chung
nhìn riêng, từng phận, mung lung
cùng công lí đó, soi cùng Kính Tâm (*)

luật nhân quả cõi bụi lằm
nhai nuốt nhau, bày đàn dâm bày đàn
Trời Phật rõ, nước mắt tràn
mỉm cười, thấu suốt luật tàn nhẫn kia

bế tắc hang, cheo leo rìa
cõi âm đâu phải đã lìa luật dương
tự thấp đước Phật chỉ đường
tự trách nhiệm, Trời vô phương cứu đời

muôn loài tự cứu mình thôi
Ông Trời, Đức Phật nói lời nào đâu
chấp nhận tất yếu, đào sâu
vượt tất yếu, cùng mạnh giàu, người hơn

tiến hoá trên con đường trơn
đừng yếu lòng, ngã quy hồn cùng thân
loài người đã sáng mắt gần
sáng mắt xa, tiến hoá dần, văn minh

chuông thức tỉnh, trầm bổng kinh
bao ngôi chùa đổ, thấp tình người thom
pháp luật soi lòng sớm hôm
con đường tiến hoá, đạn bom, không sòn.

06:01 - 09:50, 18-05-2017 (HB17).

(*) Quan Âm Thị Kính. Theo truyện cổ Việt Nam này, Thị Kính (Kính Tâm) gặp nạn hàm oan, không phải do quả báo, mà do sự thử thách sau chín kiếp sống theo hạnh bồ-tát, trước khi thành Phật Quan Âm. Đây là gút mở cho các trường hợp riêng (cụ thể) của luật nhân quả chung (phổ quát) cho cả cõi đời. Không phải ai gặp nạn cũng đều do quả báo theo luật nhân quả.

Bài 77

CHUNG BỐN NGÀN NĂM TRONG MỖI NGƯỜI

cứ hoài viết chuyện ngày xưa
thời còn trẻ tuổi và chưa chào đời
chút nghĩa ân lẫn nợ đời
ghét hai phía giặc, quên người khổ đau

hai miền – hai phía – nói nhau
năm mươi ba gốc bí bầu giàn xưa

tam giáo còn lại ngôi chùa
đình làng, nhà tộc vạn mùa tương lai
khác nhìn, chẳng phải chia hai
gốc chung cổ sử sâu vài ngàn năm

Cầu Ý Hệ hai bờ làm
rửa tiếng Việt, rịt vết bầm lòng nhau!

thù chung, hai miền khác đâu
một tự tan, năm cú đầu chào thua (*)
sự thật đó, nói như đùa
ý hệ Việt như cũng vừa lòng dân

thời gian nào cũng qua dần
cùng ngẩng mặt mới rất cần vào thơ.

20:01 - 23:01, 17-05-2017 (HB17)

(*) Liên Xô (Nga Sô) và Pháp, Nhật, Mỹ, Trung Quốc - Kh'Mer Đỏ.

Bài 78

**ĐỌC LẠI LÁ THƯ TRẦN TRỌNG KIM
GỬI HOÀNG XUÂN HÂN, 08-05-1947 (*)**

đọc thư vàng riêng
cái nhìn riêng nhà viết sử
đọc những công thư hồng
gửi Nhà Trắng còn nguyên
đọc *Điều lệ đỏ*
sùng bái ngoại cường, chói lợi tuổi tên
hiều lừa tuổi cha ông chia khác ngã
chống ngoại xâm, thành Hai Khối, hai bên

rồi đúng như thư vàng riêng
lùng lẩy Điện Biên
cờ vàng phía trong Hiền Lương bị đoạt
ngọn lửa Thích Quảng Đức
tưởng chừng lại thấp
nhưng ngọn cờ vàng ai buộc vượt biên?

Điện Biên quét sạch giặc Pháp
Sài Gòn lật đổ, 1963
ngẫm nghĩ thêm thư Trần Trọng Kim thuở trước
bao tấp ngã nghiêng lừa tuổi ông cha!
bao nhẩn ngoại, cháu con xót xa nước mắt

Đất nước yếu nghèo, ngoại xâm hiểm ác
cả dân tộc rách rưới đứng ngã ba
một lá thư riêng, sao làm sử khác?
đối chiếu chẳng? *Điều lệ đỏ*, rõ ra

Liên Xô chỉ muốn đấu tranh giai cấp
Bác Hồ chỉ mong đánh đuổi thực dân
trông trong thư, giao Trung Quốc là thật
cổ nước mình, vai xương máu ngút ngàn!

dấu sao cũng đã và đang độc lập
mong thuần Việt, vì quốc thể chúng ta
dân tộc mơ niềm tự hào trong vắt
vứt nhãn ngoại lai chia rẽ mỗi nhà.

sáng sớm 22-05-2017 (HB17)

(*) Nguồn ảnh chụp tư liệu trên: Nguyễn Đức Toàn (Viện Hán Nôm).

Bài 79

CẦU Ý HỆ KHỔ ĐAU NÓI THẬT

số phận buộc làm chiếc cầu Hiền Lương
trên hai vai, mưa dầm, nắng rát
cúi đầu, lặng trông máu xương, nước mắt
sóng ngập chân cầu, sóng vỗ đôi bờ

không chỉ bằng sắt gỗ, với hai màu sơn khô
số phận chiếc cầu, gọi đúng tên: Cầu Ý Hệ
xung đột Phương Tây, sao tại đây? Nổ bùng, cầu xé
chỉ thuần chất dân tộc mới nối được hai miền

đừng dựng trên cầu Thập giá hay Búa liềm
nhãn hiệu ngoại lai gây máu xương, nước mắt
cũng đừng dựng trên cầu biểu trưng Vạn Phật
chỉ thuần Việt Nam mới nối liền muôn thuở Việt Nam

với khát vọng tận sâu thẳm lương tâm
ba năm rưỡi qua, thơ, truyện tôi là thể
muốn in chín mươi triệu bản, ráp thành Cầu Ý Hệ
mười phương vẫn thuần chất Việt Nam.

05:14 - 08:01, 22-05-2017 (HB17)

Bài 80

**KHÚC XẠ VÀ PHẢN CHIẾU:
BỤT VÀ PHẬT DÂN GIAN (*)**

quê quán Bụt chẳng đâu xa
sinh trong truyện cổ, gốc là dân gian
Phật Thị Kính sáng chùa Vân
trú miền lục bát, căn phần ca dao

Bụt và Phật đều đồng bào
nói bằng tiếng Việt ngọt ngào ngàn xưa
khác xa chữ, tượng, trong chùa
hai *Người Giác Ngộ*, dạ thừa, người mình

Văn Lang, sương trắng tâm linh
Bụt người Tây Trúc sao hình dung ra
Câu Ly, viễn hoá Phật ta
bể tia, phản chiếu tinh hoa, khắc hồn

dáng tiên tổ trong cháu con
Bụt thuần Việt, tóc búi tròn, trắng râu
Phật rịt yếm, áo tiểu nâu
hai *Người Giác Ngộ*, ngàn sau nguyên lành

chỉ ra nhân quả vòng quanh
oan ngoài nhân quả, trưởng thành chúng ta
mỗi Bụt, mỗi nước, mỗi nhà
triệu muôn gương mặt cũng là Phật thôi.

Bụt và Phật, còn bóng Trời
Trời không giáng thế, quê Trời có đâu
Trời: luật nhân quả, xưa sau
con đường tiến hoá chậm mau do đời.

tối 27 & 06:01 -06:28, 28-5-2017 (HB17)

(*) Bụt, phiên âm và gọi tắt từ Buddha. Về sau, phiên âm thành Phật. Buddha có nghĩa là "*Người giác ngộ*". Bụt trong bài thơ trên là hình ảnh Đức Phật đã khúc xạ (bẻ tia ánh sáng) qua tâm linh Việt cổ. Phật Quan Âm Thị Kính xuất hiện sau (thời Luy Lâu đã có chùa), là người Việt, được viển hoá thành người Câu Ly (Cao Ly); và tôi xem đó như một sự phản chiếu (chiếu ngược) từ nội sinh ra ngoại sinh.

Bài 81

BÀI KỆ VỀ QUẢ ĐỊA NGỤC VÀ TIẾN HOÁ

trong đầu nảy ý như mầm độc
tâm đã tự nhớ, ô nhiễm đời
mỗi chút việc lành, đời mỗi tốt
con đường tiến hoá, tùy con người

quả đất chính là quả địa ngục
ăn rau cũng phải sát sanh rau
quần dâm: thú vật, cỏ cây khắp
tiến hoá, loài người vượt khổ đau

E-va tạo lỗi, trần Hồng thủy
Chúa cứu Nô-ê, xui tội đời ⁽¹⁾
mỗi lễ biểu trưng ăn thịt Chúa
uống luôn máu Chúa, tội nguyên thôi ⁽²⁾

tất yếu tự nhiên kinh khủng quá
may còn mĩ tục, luật nhân quyền
hiểu sâu tất yếu, sống hùng mạnh
tiến hoá, lạc quan, tâm phải thiện

tín ngưỡng là nhân trái địa ngục
sáng đường tiến hoá, khổ tâm với
việc lành thúc đẩy niềm kì vọng
tiến hoá, không sai tầm mức người.

sáng 28-05-2017 (HB17)

(1) Hai gia đình gồm con cháu A-đam - E-va (Adam – Eve, Địa đàng; thủy tổ loài người I) và Nô-ê (Noah, sau Đại hồng thủy; thủy tổ loài người II) phạm tội quần dâm. Hai sự tích này thuộc loại huyền thuyết khởi nguyên, tái khởi nguyên.

(2) Nghi thức ăn bánh thánh, uống rượu nho thánh trong lễ mi-sa, được thực hiện theo lời Chúa Jê-sus: *"Đây là mình ta, đây là máu ta..."*. Bánh thánh còn được gọi là *"Mình thánh Chúa"* (tức thân xác hiển thánh của Chúa). Rượu nho thánh là *"máu Tân ước"*, tức là máu của Chúa Jê-sus, người đã rao giảng Tân ước. Nghi thức ăn thịt, uống máu thánh này chỉ có tính chất biểu tượng.

Bài 82

TẾT MỪNG NĂM

xa Tết thấp xuân, đơm Tết hạ
nhang như tia dội nắng nghiêm trưa
bàn Thiên, hoa trái thơm men nếp
mượn tích, toả hương thơ Việt xưa

tiếng vịt thưở nào vui lối xóm
về thăm bên ngoài cửa duyên tình
ơn thầy dạy chữ, ơn thầy thuốc
ơn thợ có tâm trong mộng đình

chỉ một trưa thôi, lòng nhớ khắp
đùng đình xanh lá cũng trừ tà
lòng người đâu phải hoài thuần khiết
trong sạch vẫn lo quỷ chính ta

trọn vẹn nếp xưa nhưng giản dị
đoan dương, nên chẳng dám đa đoan
gia tiên, kính nhớ, vun tình nghĩa
nắng cảm, dội lên tia lửa nhang.

5-5 Đình dậu HB17

Bài 83

THUẬN VIỆT

gốc sâu lịch sử không nghiêng lệch
chung bốn ngàn năm trong mỗi người
cây héo, nếu nhân danh nhân ngoại
tựa vào đâu ngẩng mặt trông đời!

07:23 - 08:25, 03-6-2017 (HB17)

Bài 84

NỖI ĐAU VỀ NHÃN HIỆU NGOẠI CƯƠNG

ước mong lòng tự hào trong vắt
không Thập giá và chẳng Búa liềm
đau máu xương làm sang nhãn ngoại
nước mình sa vực xoáy thù hiềm

nhục từ truyền đạo và tìm đất
Thập giá mở đường, súng Pháp tràn
đánh dựa Búa liềm, ngược lối khác
Điện Biên đỏ, tiếp Sáu Ba vàng (*)

vẫn còn xương máu nhân danh ngoại
thống nhất sao yên ời Búa liềm
thắng hoặc thua đều là ngoại nhập
tự hào, lẩn tránh, chữ chưa nghiêm!

ngàn sau bài học còn nguyên đó
thuần Việt, ngọn cờ trong ngực dân
dân tộc ngậm buồn nhìn nhãn ngoại
tự hào, muốn khóc, vì phân vân!

chỉ yên khi sáng cờ thuần Việt
Thập giá, Búa liềm, Vạn Phật yên
ngoại nhập đừng làm đau nước nữa
Búa liềm lột xác, Việt Nam nguyên

nhưng mơ ước chỉ là mơ ước
triều Nguyễn trăm năm bị đảo điên
Thập giá, Sáu Ba, rơi lại dựng
kẻ nhân danh Chúa lòng không hiền!

còn ta? Ta vẫn là ta mãi
dù Búa liềm chưa vẽ lại cờ
khát vọng tự hào thuần túy Việt
một công dân viết sách, làm thơ.

chiều 03-06-2017 (HB17)

(*) 01-11-1963 tại Sài Gòn.

Bài 85

ẢNH CHIẾN TRANH HAI MIỀN

1

máy ảnh Miền Nam nhiều như gạch
báo chí là quyền lớn thứ tư, xuôi ngược đất trời
và bất kì ai cũng có thể chơi trò săn ảnh
ảnh tố cáo, nhân danh tinh thần nhân bản
thành phần tuyên truyền, trước mọi con người
mọi trông mắt đỏ hoe niềm căm phẫn

gạch máy ảnh xây nhà chứng tích một thời
khách vào xem, buồn nôn, vì máu me thảm cảnh
khi bước ra, cười ngơ ngẩn
sao tự do, trung thực đến rụng ròi!
nhưng dăm kẻ ác ôn, tàn nhẫn
sao điển hình cho cả triệu người?

2

khi bước vào bảo tàng anh hùng, uất hận, gương soi
khách sức nhớ, máy ảnh Miền Bắc là đồ quốc cấm
báo chí độc quyền, chụp cảnh bất nhân là mưu phản
khách bước ra đường, bỗng ngọt nhạt tắc hơi
không nhiều như gạch, vũ khí là máy ảnh
nổ trong tâm hồn khách đến cuối đời

say máu, máu đồng đội ướt đẫm
cái ác bùng lên trong bom đạn mù trời!
"Vòng trắng" bốc lửa thù! Nhưng "số 0", nhà thơ đáng (*)
đến bao nhật kí cũng giả, vì sợ sấm soi
nói chi ảnh! Khách ngã đạn, lấm bầm
đỏ hay vàng cũng Việt, giống nhau thôi.

2017

(gõ phím lại, 06:12 - 06:49, 07-06-2017 HB17)

(*) "Vòng trắng" là một bài thơ của Phạm Tiến Duật.

Bài 86

**GÀN BA NĂM RỪỞI,
XONG HOÀ GIẢI**

thôi nhé, xong rồi, hoà giải tất
khởi khởi đầu núi cuối sông này
chụm đầu Bến Hải hai bờ đọ
nắng giữa Hiền Lương gương hoá hai.

06:12 - 08:10, 04-5-2017 (HB17)

Bài 87

HOÀ GIẢI ĐỂ LÀM GÌ Ự?

hoà giải làm gì? Sự thật trong sử và văn
bị trói, đã kêu đòi, bung ra. Sự thật
sau lớp mẽ tô hồng, định kiến bôi vàng
không còn sử dối gian, văn bắt nạt

không bị buộc cúi đầu, không bị buộc vênh vang
chấp nhận chính kiến mỗi người mỗi khác
nhưng không ai ngợ ca
việc đem xương máu làm sang
cho những nhãn hiệu
ngoại cường, ngoại nhân. Đó là độc lập

hoà giải để hậu chiến bình đẳng, bình an
để người Việt Nam sống chung trên đất
trên biển, trên núi, trên sông. Đại đồng, đàng hoàng
để thêm đổi mới và không tự sập.

06:21 - 08:01, 08-06-2017 (HB17)

Bài 88

THƯƠNG NƯỚC MÌNH

máu xương thể, vắng anh hùng dân tộc
bởi chiến tranh mang nhãn hiệu ngoại cường
sự thật đó, ngàn sau đừng mãi khóc
chất lọc những gì có thể mà thương.

sáng 20-6-2017

BÀI TỰ BẠT

HOÀ GIẢI DÂN TỘC ĐỂ HOÀ HỢP DÂN TỘC TRÊN MỌI LĨNH VỰC VÀ TẬN BỀ SÂU, CHỨ KHÔNG PHẢI ĐỂ CHỐNG ĐỐI

Trần Xuân An

Nhìn thẳng vào thực tại, chúng ta đều là công dân trên Tổ quốc Việt Nam bao đời do cha ông để lại, dưới chính thể Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam hiện hành.

Chế độ thống trị hiện nay được hình thành và tồn tại nhờ kháng chiến chống thực dân Pháp thắng lợi (1945-1954), nhờ đồng thời và sau đó, chiến thắng trong cuộc chiến tranh ý thức hệ được tiến hành bằng súng đạn (1945-1954-1975). Lực lượng chiến thắng đương nhiên nắm quyền thống trị.

Trong lịch sử, bất kì lực lượng chiến thắng nào cũng thế, cho dù phi nghĩa hay chính nghĩa. Huống chi, chế độ hiện nay có góp phần đuổi phát xít Nhật, có công đánh thắng thực dân Pháp, và thống nhất được đất nước.

Vấn đề hoà giải dân tộc đặt ra là bởi lực lượng Quốc gia không phải không chính nghĩa. Họ chống chủ nghĩa ngoại lai Mác - Lênin, chống nô lệ Stalin, Mao (Mao được phân công trực tiếp "can dự"), mặc dù họ dựa vào Mỹ là chính (từ 1948-1949 đến 1975). Nhưng dù sao họ cũng đã bị Mỹ bỏ rơi, bị chiến bại.

Với chiến thắng thực dân Pháp thôi, chế độ hiện nay cũng đủ vượt lên chế độ Quốc gia - Cộng hoà, trên bảng so sánh.

Vấn đề còn lại là ý thức hệ. Trên bình diện này, tình hình thế giới đã quá rõ: Liên Xô, Đông Âu cộng sản đã sụp đổ; Trung Quốc, Cu Ba, Việt Nam, Lào, và ít nhiều cả Bắc Triều

Tiên, cũng không còn là cộng sản về kinh tế, văn hoá nữa, mà chỉ còn thể chế độc đảng. Căng thẳng nhất là Trung Quốc lại là một thế lực thực dân đồ, thật sự bành trướng, xâm lược.

Hoà giải là viết ra sự thật đó để cảm thông, để người Cộng sản Việt và người Quốc gia - Cộng hoà Việt đều ngẩng cao đầu, trong thực tại cuộc sống và trong sách báo, giáo dục...

Hoà giải để hoà hợp. Vấn nạn rất phức tạp nhưng đơn giản chỉ là như vậy.

Tuy vậy, hiện nay, xuất phát từ sự chuyên chính đến mức chuyên chế, độc tài của mô hình chính thể xã hội chủ nghĩa cũ, nên cao trào kêu đòi dân chủ bùng phát. Đó cũng là vấn nạn lớn của thời chúng ta đang sống. Nhưng đó là khía cạnh khác.

Bản thân tôi mong hoà giải, hoà giải đúng nghĩa: hoà giải là phân giải trên cơ sở sự thật lịch sử để hoà hợp dân tộc, bình đẳng mọi người Việt Nam. Và dĩ nhiên cũng như mọi người, tôi cũng khao khát dân chủ, bình đẳng. Nhưng với tôi, trước hết và đáng chú trọng nhất là hoà giải dân tộc, bình đẳng mọi công dân.

chiều 17-01-2017 (HB17).

DANH MỤC TÁC PHẨM CỦA TRẦN XUÂN AN

I. Thơ

1. *Nắng và mưa*, tập thơ, Hội VHNT. Quảng Trị xuất bản, 1991.
2. *Hát chiêu hồn mình*, tập thơ, Nxb. Đồng Nai, 1992.
3. *Tôi vẫn ở trên đường*, tập thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1993.
4. *Lặng lẽ ở phố*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
5. *Kẻ bị ném vào bão*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1995.
6. *Hát với đời ơi thương mến*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 1996.
7. *Quê nhà yêu dấu*, trường ca thơ, Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 1998.
8. *Giọt mực, cánh đồng và vở kịch điên*, tập thơ, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.
9. *Thơ những mùa hương*, tập thơ, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2011.
10. *Tưởng niệm Mẹ*, tập thơ tự tuyển, Nxb. Thanh Niên, 2010.
11. *Thơ sử và những bài thơ khác*, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2011.
12. *Hát mộc với biển đảo & những bài thơ khác*, tập thơ, Nxb. Thanh Niên, 2012.
13. *Mở lòng bàn tay để đan tay*, tập thơ, Nxb. Trẻ, 2014.
14. *Để lòng người thôi trầm uất*, tập thơ, công bố tại Facebook & Tạp chí điện tử Chim Việt Cành Nam, 2014.
15. *Câu Ý Hệ*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả, 2016.
16. *Tuổi nhớ*, tập thơ, Nxb. Văn hoá – Văn nghệ, 2016.
17. *Độc lập thật, khát vọng!*, tập thơ, công bố tại Facebook & các điểm mạng của tác giả

II. Tiểu thuyết, truyện kí:

18. *Mùa hè bên sông (Nỗi đau hậu chiến)*, tiểu thuyết, 1997; hai bản đã sửa chữa và bổ sung, 2001 (lần hai) và 2003 (lần ba), Tạp chí điện tử Giao Điểm tháng 6-2005.
19. *Có một nơi lá mãi xanh*, tiểu thuyết, Nxb. Hội Nhà văn, 1999.
20. *Ngôi trường tháng giêng*, tiểu thuyết, 1998, Nxb. Thanh Niên, 2003.
21. *Sen đỏ, bài thơ hoà bình*, tiểu thuyết, 1999, Nxb. Thanh Niên, 2003.
22. *Nước mắt có vị ngọt*, tập truyện ngắn liên hoàn, 1999, Tạp chí điện tử Giao Điểm, 2005.
23. *Tuổi học trò của tôi*, hồi kí – tự truyện, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.
24. *Bên kia dốc “Mạ ơi!”*, truyện vừa – hồi ức, Nxb. Hội Nhà văn, 2012.
25. *Giữa thuở chuyển mùa*, truyện – hồi ức, Nxb. Trẻ, 2013.
26. *Sáng đều hai nửa gương mặt* – truyện vừa (gồm 6 truyện ngắn), Facebook & các điểm mạng vi tính toàn cầu, 2016

III. Nghiên cứu, khảo luận:

27. *Thơ Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886) – Vài nét về con người, tâm hồn và tư tưởng* (biên soạn – nghiên cứu, phản bác, và tập hợp một số bản dịch, bài khảo luận văn học và sử học về NVT.), 2000 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 2008.
28. *Tiểu sử biên niên phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường – kẻ thù không đội trời chung của chủ nghĩa thực dân Pháp* (từ Đại Nam thực lục, rút gọn), dạng niên biểu, sách dẫn chi tiết, phần I, 2001, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.
29. *Những trang “Đại Nam thực lục” về phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886) và các sự kiện thời kì đầu chống thực dân Pháp...*(Quốc sử quán triều Nguyễn, Tổ Phiên dịch Viện Sử học VN.), chọn lọc, phần II, 2001.

30. *Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886), một người trung nghĩa*, khảo luận và phê bình sử học, 2002 & 2003, Nxb. Thanh Niên, 9-2006.
31. *Phụ chính đại thần Nguyễn Văn Tường (1824 – 1886)*, truyện – sử kí – khảo cứu tư liệu lịch sử, trọn bộ 4 tập, 2002 – 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2004.
32. *Suy nghĩ về một số vấn đề trong lịch sử cổ đại nước ta*, khảo luận, 7.2004, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.
33. *Bàn thêm về mấy vấn nạn sử học*, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2007.

IV. Phê bình & bình luận:

34. *Ngẫu hứng đọc thơ*, phê bình thơ, 2003; Nxb. Văn Nghệ TP. HCM., 2005.
35. *Luận về thời chúng ta*, một số vấn đề trong chiến tranh và hậu chiến, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2005.
36. *Thời sự văn hoá và suy nghĩ*, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2008.
37. *Đọc văn chương và cảm nghĩ*, phê bình, viết ngắn & điểm sách, Nxb. Thanh Niên, 2009.
38. *Vi văn chương, bình – khảo và phiếm luận*, luận, đăng trên mạng vi tính toàn cầu, 2010.
39. *Ngẫm nghĩ khi đọc văn chương*, phê bình, đăng trên các trang thông tin điện tử & điểm mạng toàn cầu, 2011.

(Có 10 cuốn chưa xuất bản thành sách giấy được, tôi đã gửi bản chữ vi tính cho YBOOK, thành viên của NXB. Trẻ, TP.HCM.)

MỤC LỤC

ĐỘC LẬP THẬT, KHÁT VỌNG!

tập thơ thứ mười bảy

(trong 38 đầu sách và 01 sưu tập sử liệu)

của **Trần Xuân An**

- Bài 1 ~ ĐÊM NAY, TRĂNG MỘNG NHẤT
- Bài 2 ~ THƠ TRÊN ĐƯỜNG PHỐ NGUYỄN PHI KHANH
- Bài 3 ~ NGÀY NHÀ GIÁO
- Bài 4 ~ THƠ TẶNG BẠN HỌC BÁN THÂN BẤT TOẠI
- Bài 5 ~ HỎI CÂU Ý HỆ
- Bài 6 ~ GIÓ VÀ CỜ
- Bài 7 ~ MẪU TRÂM, MẪNH BOM
- Bài 8 ~ THỜI TRANG VÀ VĨNH HẰNG
- Bài 9 ~ VĨNH BIỆT FIDEL CASTRO
- Bài 10 ~ CHE GUEVARA & FIDEL CASTRO
- Bài 11 ~ HUẾ VÀ CHE GUEVARA
- Bài 12 ~ TẾT, CHÚC NGƯỜI CHÚC MÌNH
- Bài 13 ~ NGÔI NHÀ THỜI GIAN
- Bài 14 ~ HỌC SỬ VỀ FIDEL THẾ NÀO ĐÂY?
- Bài 15 ~ PHÚ ÔNG & THẮNG BỜM THỜI NAY
- Bài 16 ~ ĐỒNG BÀO, NỘI CHIẾN
- Bài 17 ~ CHÚA GIÊ-SU & TRƯNG NỮ VƯƠNG
- Bài 18 ~ ĐỂ KHỎI ĐẠI NGU
- Bài 19 ~ CHIẾC CẦU TRUYỆN VÀ THƠ
- Bài 20 ~ KHÁC NHAU VẪN THÂN
- Bài 21 ~ CỎ NGUYỆT ĐƯỜNG, CHIẾT TỰ
- Bài 22 ~ HẸM BA THÁNG CHẠP
- Bài 23 ~ THIÊNG LIÊNG CHỢ HOA CỘI ÂM Ở ĐÔNG HÀ
- Bài 24 ~ BA NGÀY ĐẸP NHẤT MỖI NĂM
- Bài 25 ~ TÔI LÀ VẬY
- Bài 26 ~ THOÁNG CHỐC VÔ BIÊN
- Bài 27 ~ LÍ LỊCH
- Bài 28 ~ NGƯỜI THƠ, NHÀ THƠ
- Bài 29 ~ ĐỀ Ở MỘT TẤM ẢNH

- Bài 30 ~ RẪM GIÊNG VIỆT NAM
Bài 31 ~ NGÀY TÌNH NHÂN THỜI HỘI NHẬP
Bài 32 ~ VÃ LÊN TÌNH NƯỚC LẠNH
Bài 33 ~ NGÀY TÌNH YÊU MÃI NGUYÊN ĐÁN
Bài 34 ~ TỪ ẢNH HOA SON MÔI CỦA BẠN
Bài 35 ~ QUY LUẬT THÚ, VĂN MINH NGƯỜI
Bài 36 ~ GIẢI ĐỘC
Bài 37 ~ NỀN NẾP NGHÌN NĂM
Bài 38 ~ CHỮ QUỐC NGỮ ABC
Bài 39 ~ NIỀM TỰ TRỌNG DÂN TỘC
Bài 40 ~ CHÚNG TA CỨ TIẾP TỤC HÀNH TRÌNH
Bài 41 ~ KÍNH GỬI CÁC VỊ CAO TUỔI
Bài 42 ~ TẠ LỖI
Bài 43 ~ TƯỢNG ĐÀI NƯỚC MẮT
Bài 44 ~ NGÔI TRƯỜNG HỒNG
Bài 45 ~ TRƯỚC TÁC PHẨM TƯỢNG PHẬT ĐỘC ĐÁO
Bài 46 ~ TẶNG HỒNG NỬA ĐOÁ
Bài 47 ~ HAI ĐOÁ HOA THUẬT NGỮ
Bài 48 ~ CẢM GIÁC ĐỘC LẬP
Bài 49 ~ NHỚ "KẸ TUẤN ĐẠO" CỦA UNAMUNO
Bài 50 ~ SÔNG HƯƠNG KHÔNG TRỜI
Bài 51 ~ VỀ THĂM CẦU Ý HỆ
Bài 52 ~ ĐƯỜNG PHỐ NGUYỄN VĂN TƯỜNG
(1824-1886)
Bài 53 ~ NHẠC, QUẢ ĐỎ TRÁI VÀNG
Bài 54 ~ MÀU CẦU HIỀN LƯƠNG
Bài 55 ~ THƠ VỀ GIẢI PHÁP
TỪ CẦU HIỀN LƯƠNG - BẾN HẢI
Bài 56 ~ TRÁI HOÀ BÌNH QUÝ BẦU
Bài 57 ~ KINH NHẬT TỤNG VỀ THẬT, TỐT VÀ ĐẸP
Bài 58 ~ LỚP CHÚNG TA THƯƠNG MẾN
Bài 59 ~ THẮNG TỰ, CÙNG TỰ KIỂM
Bài 60 ~ KHUẤT VÀ SÁNG
Bài 61 ~ CỘNG BA NĂM FACEBOOK
Bài 62 ~ HOÀ BÌNH, HÌNH NHƯ...

- Bài 63 ~ NGÀY 30 THÁNG TƯ, BÌNH TÂM
 Bài 64 ~ HAI CHÂN
 Bài 65 ~ NGÀY NUỚC MẮT, NGÀY MỜ HÔI
 Bài 66 ~ AI NGÀN SAU MẮT NGỦ
 Bài 67 ~ ĐOÁ VÀ CUỐNG 1954
 Bài 68 ~ BA MƯƠI NĂM 1945-1954-1975,
 ĐẠI ĐA SỐ ĐỨNG GIỮA
 Bài 69 ~ ÔNG LÃO GẦN TRĂM TUỔI
 Bài 70 ~ ĐIỆN BIÊN, TƯ HÀO & MÓN NỢ
 Bài 71 ~ ĐẤT NƯỚC MÌNH VÀ TƯ CƯỜNG
 Bài 72 ~ KHÔNG SÙNG BÀI
 Bài 73 ~ ĐẠO TRỜI PHẬT KHÔNG DỰNG TƯỢNG
 Bài 74 ~ ĐỨC PHẬT KHÔNG BẢO AI PHỤNG THỜ MÌNH
 Bài 75 ~ TÂM LINH BAO LÀNG THÔN XƯA
 Bài 76 ~ TÍN NGƯỠNG TRỜI PHẬT
 Bài 77 ~ CHUNG BỐN NGÀN NĂM TRONG MỖI NGƯỜI
 Bài 78 ~ ĐỌC LẠI LÁ THƯ TRẦN TRỌNG KIM
 GỬI HOÀNG XUÂN HẪN, 08-05-1947
 Bài 79 ~ CẦU Ý HỆ KHỔ ĐAU NÓI THẬT
 Bài 80 ~ KHÚC XẠ VÀ PHẢN CHIẾU:
 BỤT VÀ PHẬT DÂN GIAN
 Bài 81 ~ BÀI KỆ VỀ QUẢ ĐỊA NGỤC VÀ TIẾN HOÁ
 Bài 82 ~ TẾT MỪNG NĂM
 Bài 83 ~ THUẦN VIỆT
 Bài 84 ~ NỖI ĐAU VỀ NHÃN HIỆU NGOẠI CƯỜNG
 Bài 85 ~ ẢNH CHIẾN TRANH HAI MIỀN
 Bài 86 ~ GẦN BA NĂM RƯỢI, XONG HOÀ GIẢI
 Bài 87 ~ HOÀ GIẢI ĐỂ LÀM GÌ Ứ?
 Bài 88 ~ THƯƠNG NƯỚC MÌNH

~~ Bài tự bạt:

HOÀ GIẢI DÂN TỘC ĐỂ HOÀ HỢP DÂN TỘC
 TRÊN MỌI LĨNH VỰC VÀ TẬN BỀ SÂU,
 CHỨ KHÔNG PHẢI ĐỂ CHỐNG ĐỐI

- ~~ Vài nét về Trần Xuân An (bìa 4)
- ~~ Danh mục tác phẩm của Trần Xuân An
- ~~ Mục lục

- ~~ Trang mời đọc thêm

TRẦN TRỌNG MỜI XEM
Bốn đầu sách có tính chất tự truyện của tác giả:

1) Tuổi học trò của tôi

(*hồi kí - tự truyện, 2012*), Nxb. Hội Nhà văn, 2012

Tác giả tự thuật về bản thân

qua việc khắc hoạ nhân vật Trần Nguyễn Phan

2) Ngôi trường tháng giêng

(*tiểu thuyết - hồi ức, 1998*), Nxb. Thanh Niên, 2003

Tác giả tự phân thân, khắc họa bản thân

qua việc xây dựng ba nhân vật Đặng Nam, Khoai, Lộc Biếc

3) Bên kia Đốc “Mạ ơi!”

(*truyện - hồi ức, 2012*), Nxb. Hội Nhà văn, 2012

Tác giả tự khắc họa bản thân

qua việc xây dựng nhân vật Phan Huyền Đình

4) Giữa thuở chuyển mùa

(*truyện - hồi ức, 2013*), Nxb. Trẻ, 2013

Tác giả tự khắc họa bản thân

qua việc xây dựng nhân vật Nguyễn Phan Huyền

NHÀ XUẤT BẢN

Chịu trách nhiệm xuất bản:

Giám đốc - Tổng biên tập

Chịu trách nhiệm nội dung:

Phó Giám đốc - Phó Tổng biên tập

Biên tập & sửa bản in:

Vẽ bìa, trình bày & kỹ thuật in:

Tác giả

Đơn vị liên kết: Tác giả.

Khổ 14,5 cm x 20,5 cm.

Số ĐKKH:

Quyết định xuất bản số:

ngày tháng năm

In 500 cuốn, tại XN. In

In xong và nộp lưu chiểu tháng năm .

Phần gấp bìa 1:

Một số ảnh chụp các bìa sách đã xuất bản của Trần Xuân An

Bìa 4:

ẢNH CHÂN DUNG TÁC GIẢ

Bìa 4:

VÀI NÉT VỀ TÁC GIẢ

Trần Xuân An

Sinh ngày 10-11-1956 tại Huế.

Nguyên quán: Quảng Trị

Dân tộc: Kinh (Việt Nam)

Tín ngưỡng Tổ tiên (Quốc Tổ, Gia Tiên) và Trời Bụt
Phật dân gian

Tốt nghiệp khoa ngữ văn Việt, Đại học Sư phạm Huế
(1974 – 1978).

Đạy học tại Lâm Đồng, 1978 – 1983 (các trường: PTCS.
Lộc Ngãi, Bảo Lộc; Phân hiệu PTTH. Bảo Lộc tại Đa Huoai;
PTTH. Đức Trọng).

Bút danh (ít dùng): Phan Huyền Đình, Trần Cát Niên
(Phan Cát Niên), Trần Nguyễn Phan, Phan Kết Đoàn, Trần
Ngôn Sử, Nguyễn Công Dân (TXA.), Nguyễn Phan Huyền.

Từ 1991 đến nay, thường trú tại TP. HCM., chuyên
sáng tác, nghiên cứu, phê bình...

Hội viên Hội Nhà văn TP. HCM..

Là tác giả của 38 đầu sách và 01 sưu tập tư liệu, trong
đó có 25 đầu sách đã được chính thức ấn hành qua các
nhà xuất bản.

Tặng thưởng tuần báo Văn Nghệ Giải Phóng, 1975.

Giải thưởng Hội VHNT. Quảng Trị, 1991.

Phần gấp bìa 4:

Địa chỉ tác giả:

71B Phạm Văn Hai,
Phường 3, Tân Bình, TP.HCM.,
Việt Nam
(028) 38453955 & 0908 803 908
tranxuanan.writer@gmail.com

Điểm mạng toàn cầu cá nhân:

<http://www.tranxuanan-writer.net>
<http://www.tranxuanan-poet.net>
<http://www.tranxuanan-bienkhao.name.vn>
<http://txawriter.wordpress.com>
<http://youtube.com/user/AnTranXuan>
<https://facebook.com/tranxuanan.writer>

& một số ảnh bìa sách của Trần Xuân An đã xuất bản

ĐỘC LẬP THẬT, KHÁT VỌNG!

tập thơ thứ mười bảy
(trong 38 đầu sách và 01 sưu tập sử liệu)
của

Trần Xuân An

TẬP THƠ NÀY GỒM 88 BÀI THƠ,
TRẦN XUÂN AN LẦN LƯỢT VIẾT VÀ CÔNG BỐ
TRÊN FACEBOOK
ĐÚNG THEO NGÀY GIỜ GHI DƯỚI MỖI BÀI

TỰ TẬP HỢP LẠI THÀNH TẬP,
(GỒM 8 TỆP VI TÍNH “WORD”),
NGÀY 12-06-2017 (HB17)
CÔNG BỐ TRÊN
FACEBOOK.COM/TRANXUANAN.WRITER,
WWW.TRANXUANAN-WRITER.NET ,
WWW.TRANXUANAN-POET.NET ,
TXAWRITER.WORDPRESS.COM

TẠO THÀNH TỆP PDF NGÀY 21-06-2017
& ĐÃ CÔNG BỐ TRÊN MẠNG TOÀN CẦU

**TÁC GIẢ GIỮ BẢN QUYỀN TỪNG CHỮ,
TỪNG Ý TƯỞNG CỦA MÌNH**

Ngày tạo tệp PDF
cỡ sách 14,4cm x 20,5cm này:
26-06-2017 (2017),
CŨNG CÔNG BỐ TRÊN MẠNG TOÀN CẦU